PODZIM 2010

Časopis určený *nejen* vedoucím křesťanským služebníkům

Czech Edition

enrichment journal

Obsah

PASTORAČNÍ PÉČE A PORADENSTVÍ

1. JEŽÍŠ, VZOR PRO NAŠI SLUŽBU
autor: George O. Wood

2. KŘESŤANSKÉ PORADENSTVÍ, JEHOŽ ZÁKLADEM JE KRISTUS
autor: R. D. Dobbins

3. KVALIFIKOVANÝ KŘESŤANSKÝ PORADCE
autor: Donald A. Lichi

4. NEJVĚTŠÍ VÝZVY PASTORAČNÍ PÉČE
autor: Doug Wiegand

5. KLASICKÝ, KOMPLEMENTÁRNÍ A ALTERNATIVNÍ PŘÍSTUP K LÉČBĚ
autor: Christina M. H. Powell

6. GIROLAMO SAVONAROLA – PROROK Z FLORENCIE
autor: William P. Farley

7. UČENÍ O GENERAČNÍM PROKLETÍ
autor: W.E. Nunnally

http://www.enrichmentjournal.ag.org

Navštivte webovou stránku Enrichment Journal a klikněte na odpovídající vlajku. Budete přesměrováni na jednu ze třinácti jazykových verzí, kterou jste si vybrali: francouzská, ruská, rumunská, maďarská, chorvatská, německá, španělská, ukrajinská, tamilská, bengálská, česká, verze v hindštině a malajálamštině. Odpovídající verzi si můžete přečíst on-line nebo si ji pro větší pohodlí stáhnout.

V případě jakýchkoliv dotazů či připomínek nás neváhejte kontaktovat: enrichmentjournal@lifepublishers.org
Life Publishers International1625 North Robberson AvenueSpringfield, MO 65803, 417-831-7766

on-line

Víte, že časopis **ENRICHMENT JOURNAL** je nyní k dispozici **ON-LINE** ve 13 jazycích?

Bengali, Hindi
Tamil, Malayalam

Redaktor: Terri Gibbs, Redaktor české verze: Bc. Radek Smetana, Překlad: Mgr. Vladimíra Lasotová, Renata Rattayová
Jazyková korektura: Věra Dvořáková, Marie Ribárská, Grafické práce: Dita Targoszová

Vydává: Apoštolská církev ve spolupráci s nakladatelstvím LIFE PUBLISHERS
Copyright 2010 General Council of Assemblies of God in Life Publishers International

Life PUBLISHERS

PASTORACE A PASTORAČNÍ PORADENSTVÍ

Kde jinde než v církvi by lidé měli nalézt pochopení, přijetí, uzdravení?

Martin Moldan

Drazí čtenáři,
je mi ctí pozvat Vás ke čtení druhého vydání internetového časopisu Enrichment. Díky spolupráci s americkým nakladatelstvím LIFE PUBLISHERS Vám můžeme nabídnout českou mutaci tohoto časopisu.

Enrichment je časopisem, který má přispět především k dalšímu rozvoji křesťanských služebníků. Na jeho stránkách se budete setkávat s články odborníků hlavně z letničního prostředí. Jak bývá zvykem u letničních autorů, nejde zde o suchou teologii, články jsou vesměs velmi prakticky pojaté. Anglický název Enrichment ostatně znamená doslova „obohacení" – a přesně tím chce být i pro Vás.

Toto podzimní číslo nabízí jako hlavní téma pastoraci a pastorační poradenství. Osobně považuji toto téma za velmi důležité a to z několika důvodů.

Předně můžeme vidět příklad pastýře v našem Pánu – ač v sobě spojoval v dokonalém souladu veškeré dary a služebnosti, na prvním místě byl pastýřem. Apoštol Jan zaznamenal jeho slova: „Já jsem ten dobrý pastýř. Dobrý pastýř pokládá svou duši za ovce" (Jan 10,11). Zde nám Pán Ježíš zanechává příklad pastýře, který miloval lidi, vyhledával ztracené a sloužil zraněným. Ať se nám to líbí nebo ne, být pastorem znamená být na prvním místě pastýřem. Náš Pán a Spasitel je tím prvním a největším učitelem, kterého máme následovat.

Druhým důvodem jsou potřeby dnešní doby. Je mnoho lidí, kteří trpí odcizením, nezvládají své vlastní životy nebo jsou drceni soukolím společnosti, v níž není místa pro slabé. Kde jinde než v církvi by lidé měli nalézt pochopení, přijetí, uzdravení? A kdo jiný než pastor by je měl provázet na jejich cestě životem? Přesně tak to vyjadřuje D. A. Linchi v článku nazvaném „Kvalifikovaný křesťanský poradce":

„Obecně by se dalo říci, že lidé důvěřují svým pastorům a svěřují péči o svůj duševní život do jejich rukou. Lidé k nim nepřicházejí s jinými problémy, než k profesionálním poradcům. Jedná se převážně o předmanželské poradenství, manželské problémy, otázky vztahů mezi rodiči a dětmi, volby povolání, problémy v intimní oblasti života, s úzkostí, s pocity viny, depresemi či různými závislostmi (včetně pornografie) a o otázky víry."

A konečně třetím důvodem je skutečnost, že pastorace je často podceňována či považována za druhořadou disciplínu. A není divu, neboť není nic těžšího, než se ponořit do bolestí a zápasů druhých. Je to práce těžká a mnohdy frustrující, že je jednodušší říci „necítím se k tomu povolán" než jít a učit se. George O. Wood řekl svému synu, který se připravoval na službu pastora, že … základem je milovat lidi a milovat Boha. Tentýž muž také napsal, že … převládajícím tématem, které zajímá dnešní pastory, je vůdcovství, ne pastorace – tak to uvádí v článku nazvaném „Ježíš, vzor pro naši službu".

Ať tak či onak, v oblasti pastorace je třeba růst a vzdělání. Věřím, že v následujících článcích naleznete mnohé, co bude pro vás tím potřebným obohacením. Tak jako v každé jiné odborné profesi, i v práci duchovního je třeba růst, držet krok se současnými trendy a pozorně sledovat, co Bůh činí prostřed svého lidu.

Věřím také, že toto číslo věnované pastoraci a pastoračnímu poradenství napomůže řešit odvěké dilema, totiž vzájemný vztah Božího povolání a zmocnění na jedné straně a patřičné teoretické přípravy na straně druhé. Rozpětí a důrazy jednotlivých autorů napovídají, že vzdělání pro službu pastýře je velmi důležité a svým způsobem se bez něj těžko obejdeme, ale pokud se nebude opírat o principy Ježíšovy služby a nebude provázeno jeho charakterem, stěží bude odpovědí na problémy dnešního člověka.

Přeji Vám požehnání a maximum užitku při čtení!
Martin Moldan, biskup AC

3

TŘI ZÁKLADNÍ RYSY JEŽÍŠOVY SLUŽBY, KTERÉ JSOU VZOREM PRO NAŠI PASTORAČNÍ PRAXI.

JEŽÍŠ

VZOR PRO NAŠI SLUŽBU

NAPSAL: GEORGE O. WOOD

Převládajícím tématem, které zajímá dnešní pastory, je vůdcovství. Čtou o něm knihy, navštěvují semináře pořádané na toto téma. A to je dobře. Platí totiž zásada, že organizace či církev nedojdou dál než jejich vlastní vedoucí. Jsou však vůdcovství a služba ekvivalentní pojmy? Myslím si, že ne. Služba je mnohem širší pojem než vůdcovství.
Když hledám vzor služebníka, podívám se nejprve na Ježíše. Jakým způsobem sloužil On? Jakým typem služebníka byl? Je-li On hlavním pastýřem a já jsem mu podřízen, jak má vypadat moje vlastní pastorační služba? Mám-li následovat jeho kroky, jaké to jsou?
Dovolte mi vyzdvihnout jeden krátký okamžik Kristovy služby, který dobře ilustruje jeho pastýřský zájem o druhé. Netvrdím, že tato pasáž předkládá celkový obraz Ježíše jako vzoru pro naši vlastní službu. Nacházím zde však tři významné body, které nám mohou posloužit jako příklad.
Chci se zastavit u příběhu ženy, která trpěla dvanáct let krvácením (Mk 5, 21 – 34).

ČAS

Každý, kdo má předpoklady a ochotu sloužit, má práce dost. Naše diáře jsou od rána až do večera plné: modlitba, studium, setkání, telefonáty, schůzky a do toho všeho různé nenadálé události.

Sbor, kde jsem býval pastorem, rostl, a mohl jsem tak stále víc úkolů předávat ostatním. To mi umožnilo rozvinout ty oblasti služby, v nichž jsem byl obdarován nebo které mě zajímaly. Většinu času jsem trávil uskutečňováním toho, co jsem si naplánoval. Seznam úkolů byl vždy plný a kalendář se zahlcoval činnostmi, jimiž jsem se chtěl zabývat. Nechal jsem si v něm prostor pro nenadálé události nebo pro lidi, kteří se nutně potřebovali se mnou setkat. V podstatě jsem však byl pánem svého času.

A to je vlastně rys efektivního vedení – umět delegovat zodpovědnost a autoritu a zaměřit se na rozvoj vlastních předností. Je to model vycházející z Ex 18, kde Jitro radí Mojžíšovi, aby se jako dobrý vedoucí nesnažil zvládnout všechno sám, anebo z Ef 4, 11 – 12, kde je řečeno, že vedoucí má být spíše týmovým hráčem než hvězdou.

Z pozice pastora jsem se posunul do služby zástupce vedoucího oblasti. Můj tým zhruba třiceti spolupracovníků se smrskl a já zůstal sám s jednou sekretářkou. Na nové místo jsem si přenesl model své pastorační služby. Každý den jsem dorazil do kanceláře se seznamem úkolů, které bylo třeba vyřešit. Telefon však v jednom kuse vyzváněl a lidé si neustále podávali dveře mé kanceláře.

Začínal jsem z toho být otrávený. Ti lidé mi narušovali mou vlastní agendu. Nebyl jsem sto dokončit, co jsem si předsevzal. Začalo mi to vadit.

Můj postoj se změnil poté, co můj přítel a zároveň vedoucí oblasti T. Ray Rachels při jedné příležitosti mluvil o tom, jak služba samotného Ježíše byla takových nenadálých událostí plná.To mě zaujalo.

Žádný ze zázraků, které Ježíš učinil, neměl předem naplánovaný. Nevstal ráno a neřekl si: „Tak, dneska uzdravím deset malomocných, dva slepé, jednoho chromého a osvobodím několik lidí posedlých démony.“

Totéž platilo o jeho vyučování. Ano, je pravda, že hovořil uceleně, když na hoře kázal lidem, v podobenstvích popisoval nebeské království nebo s učedníky rozmlouval na Olivové hoře (Mt 5-7, 13, 24-25). Všimněte si však, že mnoho vyučování pronesl jako odpověď na konkrétní situace. Odborník na Zákon jej zkoušel otázkou: „Kdo je můj bližní?“ a díky tomu máme v Bibli podobenství o milosrdném Samařanu (L 10). Farizeové a zákoníci reptali, když se stýkal s hříšníky, a on jim na to vyprávěl podobenství o ztracené ovci, ztracené minci a marnotratném synu (Lukáš 15).

Kdyby si Ježíš nenechal narušit program, Matouš ani Zacheus by se nestali učedníky. Kdyby si Ježíš neudělal čas na Nikodéma, neměli bychom vyučování o novém narození (J 3). A kdyby se nevěnoval samařské ženě, neznali bychom verše o uctívání (J 4). Klasický příklad nacházíme v příběhu, kdy je Ježíš na cestě do Jairova domu a cestou se ho dotkne žena s krvácením.

Marek píše, že Jairově dceři bylo dvanáct let. Žena, která se Ježíše dotkla, trpěla stejný počet let.

I Jairova prosba znamenala narušení Ježíšova plánu. Pán dorazil na druhou stranu jezera, kde se kolem něj shromáždil velký zástup. Principy vůdcovství nás vedou k tomu, abychom na první místo stavěli zástupy; služba

nás vede k tomu, abychom na první místo stavěli potřeby. A tak Ježíš opustil zástup a odešel s Jairem.

Cestou zažil další narušení už beztak narušeného plánu. Žena se protlačila zástupem a dotkla se okraje jeho roucha. Mohl pokračovat v cestě, ale neudělal to. Proč? Protože služba je o lidech, lépe řečeno o jednotlivcích, o každém jednom z nich. Celý život byla Ježíšova služba protkána neplánovanými okamžiky, kdy se zabýval potřebami jednotlivých lidí.

Jeden starý muž se po ránu procházel po pláži. Sbíral hvězdice a házel je zpátky do oceánu. Věděl, že pokud se jim nepodaří dostat zpět do vody, než vyjde slunce, to je vysuší a zabije.

Šel kolem mládenec a zeptal se ho: „Pane, co to děláte? Na pláži jsou takových hvězdic miliony. To nemá cenu!“ Stařík hodil další z nich do vody a řekl: „Pro tuhle jednu to cenu má.“

Mám přítele, misionáře. Vyprávěl mi, jak jednou seděl během předvánoční neděle v kanceláři Jima Cymbaly. Jim jako pastor sboru Brooklyn Tabernacle slouží každou neděli tisícům lidí na několika po sobě jdoucích bohoslužbách. Během přestávky mezi shromážděními přišla do Jimovy pracovny mladá Afroameričanka se svými čtyřmi dětmi. Neměla žádné peníze a plakala, protože neměla pro své děti nic k Vánocům. Jim řekl: „Carol a já k vám na Štědrý večer zajedeme a vezmeme s sebou štědrovečerní večeři. Povečeříme spolu a vaše děti dostanou dárky.“

Když můj přítel ten rozhovor poslouchal, rozplakal se. Viděl, že pastor jednoho z největších sborů v Americe si udělal čas na člověka, který pro něj na oplátku nemohl udělat nic. Princip vůdcovství říká: „Vyplatí se trávit čas s vlivnými lidmi.“ Princip služby říká: „Všímej si lidí, kteří pro tebe nemohou udělat vůbec nic.“ Ježíš svůj čas investoval do druhých.

Proč si máme všímat něčeho tak základního? Protože nás někdy služba plně vytíží a my zapomeneme, že má být zaměřena především na druhé.

Nejste povoláni stavět budovy (i když to může být nezbytné), ani zastávat pozice, ani věnovat veškerou svou energii záležitostem a problémům, které vás odvádějí od vaší nejdůležitější zodpovědnosti - sloužit lidem. Dostávám četné vzkazy od lidí, kteří se snaží korigovat naše strategie nebo názory druhých. Jeden člověk mi pravidelně posílá čtyřiadvacetistránkové zdůvodnění, psané na stroji s jednoduchým řádkováním, proč je pouze a právě ten překlad Bible, který on používá, jediný inspirovaný. Když čtu tyhle romány, přemýšlím, co by se stalo, kdyby odložil pero nebo vstal od počítače a šel někoho získat pro Ježíše.

KLASICKÝ PŘÍKLAD NACHÁZÍME V PŘÍBĚHU, KDY JE JEŽÍŠ NA CESTĚ DO JAIROVA DOMU A CESTOU SE HO DOTKNE ŽENA S KRVÁCENÍM.

DOTEK

Ježíš dovolil lidem, aby se k němu přiblížili. Ale přiznejme si, že našimi vzory ve službě bývají často takzvaní úspěšní služebníci. Poslední dobou si dokonce někteří významní pastoři začínají pořizovat bodyguardy. Kazatel na shromáždění přijde až v okamžiku, kdy má kázat a následně odchází zadními dveřmi.
Ježíš si udělal čas i na jednotlivce. A služba jej vždy něco stála. V Písmu se píše: „Ježíš hned poznal, že z něho vyšla síla, otočil se v zástupu a řekl: ‚Kdo se to dotkl mého šatu?‘“ (Mk 5, 30).

William Barclay to komentuje takto: „Tato pasáž nám něco o Ježíši vypovídá. Je zde řeč o ceně uzdravení. Pokaždé, když Ježíš někoho uzdravil, něco ho to stálo. Tak to funguje i v životě. Nikdy nevypůsobíme nic velkého, pokud nejsme připraveni investovat něco ze svého vlastního života, ze své vlastní duše… Ten, kdo káže skutečná poselství, ví při odchodu z kazatelny, že něco vydal… Pokud máme lidem pomáhat, musíme být připraveni dát sami sebe… Velikost Krista spočívala v tom, že byl připraven zaplatit cenu za službu druhým, cenu v podobě nesobeckosti, otevřenosti vlastního života. My pouze jdeme v jeho stopách, pokud jsme ochotni investovat do druhých ne pouze to hmotné, nýbrž naši duši a naši energii.“

Ve sboru, kde jsem byl pastorem, přišel jeden malý chlapec o maminku. Později prožil bouřlivá pubertální léta a nakonec spáchal zločin, za který byl odsouzen na sedmnáct let do vězení. Tento člověk se nyní obrátil k Pánu a je ve vězení jeho věrným svědkem. Napsal jsem pastorovi z města, kde se věznice nachází, a požádal ho, aby tohoto mladého muže navštívil. Nikdy to neudělal.

Teta mé manželky prodělala mrtvici. Kvůli svému zdravotnímu stavu už delší dobu nechodila do církve (kolik lidí skončí bez duchovní péče proto, že už sboru nemají co nabídnout?)

Rodina zavolala jejímu pastorovi a poprosila ho, zda by ji mohl navštívit. Nikdy to neudělal. Nakonec se obrátili na presbyteriánského pastora a ten ji navštívil.

Můj přítel mi vyprávěl o svém bratru, který jednou v neděli zašel do sboru spolu s rodinou, která jej přijela navštívit. Bratr byl už starší člověk, ale právě v ten den vydal svůj život Pánu. Můj přítel, také duchovní pracovník, zavolal pastorovi onoho sboru a požádal ho, zda by se tomuto nově obrácenému člověku dále nevěnoval. Nestalo se však nic. Když se ho později zeptal proč, pastor odvětil, že měl příliš mnoho práce. Následně jsem se dozvěděl, že jeho sbor měl padesát členů.

Jak často služebníci nenavštíví ty, kdo potřebují pomoc, neodpoví na dopis či na e-mail, nereagují na telefonát? Kéž nás Duch vyvede z naší netečnosti a lhostejnosti.

MUSÍME BÝT OCHOTNI DOTKNOUT SE LIDÍ V JEŽÍŠOVĚ JMÉNU A PRO JEŽÍŠE.

PROMĚNA

Líbí se mi, jak nazval příběh o ženě s krvácením William Barclay: „Poslední naděje trpícího“. Ježíš byl zcela jistě poslední nadějí jak pro tuto ženu, tak pro Jairovu dceru.

Všimněte si jemného humoru, s jakým je popsána scéna, kdy se žena prodírá davem, aby se dotkla lemu Ježíšova roucha.

Podle Mojžíšova zákona byla tato žena nečistá, protože měla zdravotní problém (Lv 15). Ve většině případů, když ve Starém zákoně nečistý člověk položil na něco ruku, přenesl svou nečistotu na to, co bylo čisté a bez viny. Když se například malomocný dotkl zdravého člověka, ten se v tu chvíli stal nečistým.
Rituálně čistý člověk se nemohl dotknout ženy po porodu, pohana, nádoby, jež se dotkl pohan, jistých zvířat nebo těla mrtvého člověka. Jedinec, který se poskvrnil něčím nebo někým nečistým, musel projít časově náročným, do detailu stanoveným očistným obřadem.

Ježíš byl znečištěn v okamžiku, kdy se ho žena dotkla, stejně jako o chvíli později, když vzal do dlaní ruku mrtvého děvčátka. (Mk 5, 41)

Krvácející žena si zjevně myslela, že když se dotkne Ježíšova roucha, bude uzdravena a následně se bez povšimnutí ztratí zpět v zástupu. Ježíš se však zastavil a zeptal se: „Kdo se mě dotkl?“ (Mk 5, 30)
Jeho učedníci považovali tuto otázku za absurdní, neboť na Ježíše se tlačil dav lidí. Žena však věděla, co se stalo, a proto je v textu napsáno: „Ta žena věděla, co se s ní stalo, a tak s bázní a chvěním přišla, padla mu k nohám a pověděla mu celou pravdu.“ (Mk 5, 33)

Proč se bála? Věděla, že znečistila svatého muže. Kdyby byl Ježíš farizej, obořil by se na ni: „Jak se opovažuješ se mě dotknout? Poskvrnila jsi mě. Jdi ode mě pryč.“
Zákon stanovil, že když se nečistý dotkl čistého, poskvrnil ho. Ale v případě Ježíše, když se nečistá dotkla čistého, čistý očistil nečistou.

V Zákoně a evangeliu fungují opačné proudy. Místo, aby žena svou nečistotou poskvrnila Ježíše, jeho dokonalost očistila ji samotnou. A stejně jedná Ježíš i s naším hříchem. Místo toho, abychom my poskvrnili jeho hříchem, On nás činí spravedlivými.

Služba má co do činění s proměnou. Přinášíme dobrou zprávu, že Ježíš zachraňuje, křtí nás Duchem svatým a uzdravuje. Ježíš řekl, že máme vkládat ruce na nemocné. To je fyzickým znakem, že zdraví nacházející se v Bohu se přenáší na nemocného člověka a vchází tam, kde vládla smrt.

Služebníci, kteří mají největší vliv na lidské životy, do nich vkládají Kristův život v moci Ducha svatého skrze vlastní příklad a náležité vyučování.
Před několika lety jsem si Pánu stěžoval, že když na lidi v modlitbě vkládám ruce, oni nepadají na zem. Občas se to stávalo, ale spíš zřídka. Cítil jsem, že mi Pán říká: „Georgi, je mnohem snazší spadnout než vstát. Ty pomáháš lidi pozvedat, proto neměj pocit, že musíš napodobovat ty, které si používám jiným způsobem.“

Někomu něco předat, to je skutečně dlouhodobý proces, kdy své každodenní chození s Bohem sdílíme s lidmi, kterým sloužíme. Jestliže my milujeme Ježíše, pravděpodobně jej budou milovat i oni. Jestliže my jednáme ve správném duchu, oni budou dělat totéž. Jestliže my jsme plni Ducha, i oni jím budou plni. Jestliže my věříme, že Pán může osvobozovat lidi ze závislosti na drogách, alkoholu i z jiných pout a činí tak, i oni budou osvobozováni z těchto neduhů trápících duši a ducha. Jestliže my se modlíme za nemocné s vírou, oni budou uzdravení. Jestliže v sobě rozněcujeme dar Ducha, lidé budou křtěni Duchem a zůstanou zapálení pro Pána. Jestliže my jednáme jako učedníci a učednictví učíme, pak se lidé stanou učedníky Ježíše. Jestliže my svědčíme ztraceným, i naši lidé jim budou svědčit. Jestliže my se soustřeďujeme na misii, i naši lidé to budou dělat.

Nemůžete dát druhým to, co sami nemáte. Ale můžete jim dát to, co máte. Musíme být ochotni dotknout se lidí v Ježíšově jménu a pro Ježíše.

Když se můj syn stal pastorem sboru, řekl jsem mu: „Být pastorem není taková věda (což však neznamená, že je to snadné). Dvě věci jsou však klíčové: Milovat Ježíše a milovat lidi.“

Když s lidmi trávíme čas, s každým jednotlivě, projevujeme jim lásku. Pán si nás používá, aby se lidí dotkl. Zároveň jsme jeho agenty a můžeme přihlížet tomu, jak jsou lidské životy proměňovány Duchem svatým.

Samozřejmě se stále musíme učit tomu, co znamená efektivní vůdcovství. Nikdy však nezapomeňme, že vůdcovství je pouze jeden z aspektů služby. Naším vzorem ve službě musí vždy být Ježíš. On si dokáže udělat čas. On se dokáže dotknout. On dokáže proměnit.

GEORGE O. WOOD, D.Th.P.
je generální superintendent
Assemblies of God, Springfield
(Missouri, USA)

OD ZRANĚNÍ **K UZDRAVENÍ**

KŘESŤANSKÉ PORADENSTVÍ, JEHOŽ

ZÁKLADEM JE KRISTUS

ÚLOHA DUCHA SVATÉHO
v pastoračním poradenství

Richard D. Dobbins

Chceme-li, aby naše poradenství bylo skutečně křesťanské, musíme pečlivě sledovat, **jak přistupoval ke své poradenské službě Ježíš.**

Dnes můžeme daleko přesněji popsat vše, co se skrývá pod názvem křesťanské poradenství. Je to poradenství poskytované křesťanskými psychology a profesionálně vyškolenými poradci. Obvykle se jedná o vzdělané odborníky, kteří používají výborné poradenské metody a mají v oblasti poradenství bohaté zkušenosti. Často své poradenské služby vykonávají v církevních nebo s církví spojených prostorách. Lidé žel často křesťanské poradenství definují právě v těchto souvislostech – jako poradenství odehrávající se na církevní půdě.

V mnoha případech však existuje zřejmá propast mezi křesťanskou vírou těchto poradců a jejich poradenskou praxí. Mohou to být oddaní křesťané a vynikající odborníci na poradenství, ale v jejich poradenství je toho výlučně křesťanského jen velmi málo. Poradenskou praxi mají od své osobní víry pevně oddělenou. Chybí nezbytná integrace těchto dvou prvků.

JAK DOSÁHNOUT INTEGRACE VÍRY A PORADENSTVÍ?

Za prvé, aby bylo poradenství skutečně křesťanské, musíme víru a poradenství v našem myšlení spojit. Toto spojení začíná vědomím, že Kristus je jediný úžasný rádce. On se stává naším vzorem. Nejenže mu dovolíme panovat nad naším životem, ale učiníme ho také Pánem nad naším vzděláním a klinickou praxí. Začneme jej vnímat jako toho, kdo nám radí a dohlíží na naši praxi a také na vše, co slyšíme i říkáme v naší poradenské kanceláři. Bez ohledu na teoretické východisko našeho přístupu k poradenství (dynamické, kognitivní, behaviorální, eklektické, vztahově orientované) musíme vše, co jsme se dozvěděli o poradenství skrze naše vzdělání, praxi i zkušenost odevzdat do rukou Krista. Pak se můžeme spolehnout na to, že nám pomůže správně využít naše schopnosti ke službě těm, kteří vyhledají naši pomoc.

Při každém setkání se musíme snažit vidět klienty očima našeho Pána a porozumět jim skrze perspektivu jeho vnímání. Tak posloužíme lépe jemu i jim.

Když zaujmeme tento duchovní postoj, staneme se díky Ježíši účinnou spojnicí mezi srdcem a myslí našich klientů a mezi srdcem a myslí Kristovou. Když se nám to podaří, rozšíří neomezené zdroje jeho moudrosti, moci a milosti nadpřirozeným způsobem naše vlastní znalosti a zkušenosti v oblasti poradenského procesu a posunou je na novou úroveň. Boží moc může v tomto prostředí obohaceném o duchovní dimenzi lámat pouta v životech našich klientů, léčit jejich zranění a poskytnout vedení, které potřebují do řešení různých záležitostí svého života.

Bez vědomé snahy zachovat tento nadpřirozený rozměr naší poradenské praxe omezujeme naši pomoc klientům na pouhou profesionální odbornost získanou vzděláním, odbornou praxí a zkušeností. Bůh však vybízí každého jednoho z nás, abychom objevovali způsoby, jak vědomě přizvat Krista k účasti na našem vztahu s klienty.

Ve své vlastní praxi si na začátku každého setkání připomínám, že Kristus je v mé kanceláři se mnou a s mým klientem. On zná mé klienty tak, jak je potřebuji znát i já. On ví, jak je motivovat, aby využili svou bolest jako odrazový můstek k jednotlivým krokům, které je dovedou z místa, kde se nacházejí, až tam, kde je on chce mít.

Při zahájení každého sezení si snažím uvědomovat svou potřebu být duchovně připraven, abych umožnil Pánu sdílet se mnou tyto informace. To je můj cíl. Končím také každé sezení modlitební prosbou, aby mi Pán pomáhal sloužit danému jednotlivci (nebo páru) tak, jak on to vidí za dobré. Prosím ho, abych klientovi (či klientskému páru) byl tím, kým Bůh mne chce mít. Tak si neustále uvědomuji své hranice a připomínám si svou závislost na Pánu a na jeho vedení.

Taková modlitba také pomáhá klientovi zaměřit svou pozornost na Ježíše, na hlavní zdroj pomoci a zároveň redukovat jeho tendenci vytvořil si nezdravou závislost na mně jako na poradci. Povzbuzuje klienta, aby si vybudoval zdravou závislost na Ježíši.

Chceme-li, aby naše poradenství bylo skutečně křesťanské, musíme pečlivě sledovat, jak přistupoval ke své poradenské službě Ježíš.

JAK KRISTUS PŘISTUPOVAL K PORADENSKÉ SLUŽBĚ?

Evangelia jasně ukazují, že dominantní součástí Kristovy poradenské služby byl soucit. Když autoři Nového zákona nejméně čtrnáctkrát použili nějakou formu slova soucit, popisovali Kristovu interakci s okolím.
Co je to soucit? Je to schopnost představit si v maximální možné míře sebe sama na místě druhého. Poradci naplnění soucitem jsou citliví ke klientům a vnímaví na jejich potřeby. V myšlenkách si s klientem vyměňují role. Informace, které o něm shromáždili, využívají k tomu, aby se dokázali vžít do jeho situace.

Kristův soucit je pěkně vidět na jeho přístupu k ženě u studny (J 4) a k ženě přistižené při cizoložství (J 8). Ježíš neomlouval několikerá manželství ženy, se kterou se setkal u studny, ani neschvaloval vztah s mužem, s nímž žila a který se s ní neobtěžoval oženit. Stejně tak neschvaloval cizoložství ženy v příběhu z osmé kapitoly Janova evangelia. Přesto s nimi jednal citlivě a laskavě.

Ježíš často odsuzoval vlastní spravedlnost farizeů.
Mezi jeho oblíbence rozhodně nepatřili. Nicméně když

Nikodém vyhledal Kristovu pomoc (J 3), jednal s ním citlivě i přesto, že to byl farizeus.

Dalším významným rysem Kristova poradenství je to, čemu říkám láskyplná konfrontace. Pro ženu u studny bylo její několikanásobné manželství i současný „život na hromádce“ choulostivým tématem, ale Ježíš ji s ním konfrontoval tím, že jí řekl, aby šla zavolat svého manžela.

Nepopřel ani hříšný skutek ženy přistižené při cizoložství. Řekl jí totiž: „Jdi a už více nehřeš.“ Ježíš připomněl Nikodémovi rozdíl mezi fyzickým a duchovním narozením poukazem na to, že je potřeba se znovu narodit.

Kristus vždy našel způsob, jak lidi láskyplně konfrontovat s pravdou. Nikdy nebyl hrubý nebo necitlivý k těm, kdo byli dostatečně upřímní, aby si přiznali své hříchy a uznali, že od něj potřebují pomoc. Nedovolil však, aby se vyhnuli tématům, která je k němu přivedla.

Soucit i láskyplná konfrontace jsou nutné k tomu, abychom mohli pomáhat lidem čelit obtížným životním situacím a bolestivým vztahům. Křesťanští poradci musí neustále prosit Pána, aby rozhojňoval tyto ctnosti v jejich životech.

JAK SE DUCH SVATÝ PODÍLÍ NA PORADENSTVÍ?

V J 14,26 Ježíš řekl: „Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všecko, co jsem vám řekl.“
Duch svatý je učitel. Nebude nám pouze připomínat to, co nás naučil Kristus, ale bude nám také připomínat věci, které si potřebujeme znovu vybavit ohledně našich klientů.

Duch svatý rovněž uchopí naše poznatky z oblasti sociálních věd a posune je do vyšší sféry duchovního pochopení. Budeme-li naslouchat Duchu svatému, naučí nás využít to, co víme o lidském vývoji, duševních nemocech, diagnózách i poradenských technikách a pomůže nám to vše posunout na novou úroveň.

Ve stejném okamžiku, kdy Duch svatý působí na myšlení poradce, pracuje také na myšlení klienta. V J 16,8 Ježíš říká: „On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud.“ Můžete se spolehnout na to, že poté co budete klienta citlivě a láskyplně konfrontovat s okolnostmi, které ho přivedly k vám, Duch svatý v něm vypůsobí nepříjemné napětí. To ho bude motivovat, aby udělal stěžejní změny, které po něm Ježíš chce a nalezl tak tolik potřebné uzdravení a vysvobození.

Zároveň se můžete spolehnout, že Duch svatý vám dá vnitřní sílu odolat postupně se zvyšujícímu napětí vyvolanému protikladnou snahou klienta na jedné straně duchovní a citové bolesti uniknout a na druhé straně se s ní vyrovnat. Pokud se nedokážete vyrovnat se svou vlastní zvyšující se hladinou úzkosti, váš sklon poskytovat útěchu vám může zabránit v jednání s problémy v životě klienta, které vyžadují radikálnější řešení. Potřeba utěšit se zde setkává se zvyšující se úrovní napětí, které je nutné k tomu, aby byl klient motivován ke změně.

Když dovolíte Duchu svatému, aby vám pomohl vybudovat si v náročných okamžicích pastoračního poradenství odolnost vůči vzrůstající hladině stresu, budete schopni účinněji přispívat ke stěžejním změnám, jež chce Kristus vypůsobit v životě vašich klientů.

Pamatujte si, že dokud bolest, kterou přináší stávající stav, nepřevýší bolest, kterou vypůsobí případná změna, lidé raději zůstanou stejní. Hranice, kdy se bolest stává nesnesitelnou, je zároveň hranicí, kdy se lidé vydávají na cestu z místa, kde jsou, na místo, kde je chce mít Bůh. Bude-li vaše odolnost vůči konfliktům a stresům větší než odolnost vašich klientů, pomůžete jim s citem projít obtížným obdobím života, kvůli kterému vyhledali vaši pomoc.

Během vypjatých okamžiků, jež jsou součástí tohoto procesu, je dobré vědět, že lidé lépe snášejí nepříjemnou jistotu, než se vyrovnávají s nejistotou. Úspěšné poradenství posouvá lidi skrze nejistotu k jistotě.

ÚLOHA DUCHOVNÍCH DARŮ V PORADENSKÉ ČINNOSTI

Cenným zdrojem jsou pro poradce také dary Ducha svatého. Platí to zejména pro ty poradce, kteří pocházejí z letničních nebo charismatických kruhů. Apoštol Pavel uvádí v 1 K 12,7-12 tři skupiny duchovních darů. Nejprve dary související s myšlením: sem patří slovo moudrosti, slovo poznání a rozlišování duchů. Dále dary související se slovem: různé druhy jazyků, vykládání jazyků a proroctví. A konečně dary moci: víra, působení mocných činů a dar uzdravování. Všechny tyto dary mohou obohatit poradenství svým nadpřirozeným rozměrem.

1 K 12-14 hovoří o tom, že při veřejných bohoslužbách i v osobním životě věřícího musí působení těchto darů podléhat určitému řádu. Biblické pochopení toho, jak tyto dary fungují ve vztahu k poradenství, nám může pomoci stát se efektivnějšími poradci.

ROZLIŠOVÁNÍ DUCHŮ

Diagnostický proces mohou výrazně podpořit dary související s myšlením. Vyškolený odborník rozvíjí své základní smysly důležité pro stanovení diagnózy - zrak, sluch, hmat.

Když se dar rozlišování duchů stane součástí tohoto rozvoje, vaše schopnost diagnostikovat problém se dostane na novou úroveň. Sekulární přístup k poradenství vidí aktuální myšlenkové aktivity jedince jako přirozený výsledek interakce jeho minulých a současných životních okolností s neurochemickými procesy odehrávajícími se v jeho mozku. Neuznává, že by součástí tohoto procesu mohl být nějaký duchovní nebo nadpřirozený vliv.

Křesťanští poradci uznávají důležitou roli těchto přirozených vlivů na oblast duševní aktivity člověka, přesto však věří, že tento proces je do značné míry ovlivněn duchem člověka. Proces myšlení v sobě vždy zahrnuje prvky duchovního boje.

V 1 K 6,19-20 Pavel jasně píše, že svým tělem máme oslavovat Boha. V Ř 6,7 však uznává, že hřích hraje v této souvislosti významnou roli, jelikož se pokouší udělat z našeho těla služebníka zla. V Ř 6,16 popisuje naše lidské dilema: „Víte přece, když se někomu zavazujete k poslušné službě, že se stáváte služebníky toho, koho posloucháte - buď otročíte hříchu, a to vede k smrti, nebo posloucháte Boha, a to vede k spravedlnosti."

Vyhlídka věčného života povzbuzuje k tomu, abychom se v našem myšlení zabývali touhami a představami, které vedou k vyjádření nadpřirozeného života. Hřích povzbuzuje mysl k tomu, aby se zabývala touhami, představami a myšlenkami, které vedou k projevům zla. Vůle člověka pak stojí uprostřed tohoto boje.

Vůle je tím rozhodujícím faktorem, který vyjádří volbu odehrávající se v duševní či myšlenkové oblasti skrze mozková centra, aby se následně odrazila v nějakém konkrétním tělesném projevu.

Pozorováním postojů a chování vyjadřovaných prostřednictvím lidského těla můžete rozeznat duchovní vlivy, které vítězí v bitvě o vůli daného člověka.

Dar rozlišování duchů je pro křesťanské poradce cenným nástrojem a pomáhá jim pochopit současnou fázi duchovního boje, v němž se klient nachází. Neznamená to tedy, že odborník by měl odložit své schopnosti a dovednosti, nýbrž že Duch svatý mu pomáhá lépe je využít.

SLOVO POZNÁNÍ

Vynikající odborníci dokážou spojovat jednotlivé body z minulosti člověka a vytvořit si tak obraz o jeho současnosti. Slovo poznání zjevené Duchem svatým však tyto dovednosti umocní. Takové slovo často vyvstává v mysli poradce v podobě intuice nebo předtuchy.
Ten proto musí věnovat náležitou pozornost tomu, kdy a jak představí toto slovo klientovi. Nikdy by mu však neměl toto slovo poznání nutit. Může ho představit jako návrh a dát tak klientovi příležitost přijmout ho nebo odmítnout.

SLOVO MOUDROSTI

Každý, kdo se zabývá poradenstvím, ví, že v procesu poskytování poradenství existují kritické momenty. Jako poradce si osvojíte přirozenou moudrost pro zvládání takových okamžiků. Jako křesťan však nejste omezen pouze na přirozenou moudrost, která vychází ze zkušeností. Jakub nám připomíná, že moudrost od Boha je k dispozici těm, kdo jsou dostatečně pokorní a prosí o ni. „Má-li kdo z vás nedostatek moudrosti, ať prosí Boha, který dává všem bez výhrad a bez výčitek." (Jk 1,5)

Existuje však zvláštní slovo moudrosti, které nám Duch svatý může poskytnout v kritických chvílích naší poradenské praxe, kdy potřebujeme jeho vedení. Díky tomu nejednáme či nehovoříme tak, jak je to pro nás obvyklé. Zpětně snadno rozpoznáme tento nadpřirozený zdroj inspirace, a to skrze uzdravující účinek, které toto slovo na klienta mělo.

JAZYKY, VÝKLAD JAZYKŮ A PROROCTVÍ

Tyto dary slova pomáhají poradci umocnit jeho přirozené schopnosti vést plynulý dialog. Jsou zejména užitečné pro vedení a usměrnění rozhovoru s klientem. Osobní dar mluvení v jiných jazycích poskytuje poradcům z letničních a charismatických kruhů úžasný způsob uvolnění se po každém pohovoru. Během tohoto času může odevzdat Pánu napětí a stres z předešlého setkání, které by bylo jinak obtížné formulovat. Může také použít tento osobní dar a přimlouvat se za svého klienta ve shodě s Boží vůlí (Ř 8,26-27).

VÍRA, PŮSOBENÍ MOCNÝCH ČINŮ A DAR UZDRAVOVÁNÍ

Podle Ž 11,1: „Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme". Pokud má být služba poradců účinná, musí to být lidé víry. Dokonce i nevěřící poradci musí být schopni vzbuzovat v lidech naději.

Všimněte si vztahu mezi vírou a nadějí. Víra vyrůstá z naděje. Jednou ze základních priorit poradenského procesu je vzbudit v klientovi naději. Naděje inspirovaná Duchem svatým může dát impuls ke zrození daru víry; ta umožní poradci i klientovi věřit, že očekávané zlepšení se stane skutečností.

Ve vzácných případech dochází k nadpřirozenému průlomu, který jde nad rámec víry a naděje – k zázraku. Vzpomínám si, jak jsem se před lety setkal s misionářskou rodinou ze Šalamounových ostrovů. Jednou pozdě v noci napadli jejich dům čtyři opilí ostrované a až do rozednění terorizovali rodinu všemi možnými způsoby, které si dokážete představit.

Do tří dnů byli v EMERGE (společnosti zabývající se poradenstvím). Netušili, že rok před touto tragédií sem přivedl Bůh z komunistické Albánie věřící dětskou psychiatričku, aby se mohla jejich dětem věnovat. Komunistická vláda dokonce uhradila cestovní výdaje celé její rodiny a poskytla peníze potřebné na její křesťanské vzdělání. Děti ze zmíněné misionářské rodiny reagovaly na terapii dobře a dnes obě slouží Bohu. Takové věci se nestávají často. To je důvod, proč jim říkáme zázraky.

A v neposlední řadě je to Duch svatý, kdo slouží našim klientům skrze dar uzdravení. Jako křesťanští poradci hrajeme v procesu uzdravení lidí svou roli. Uvědomujeme si však, že dar uzdravení, který naši klienti zakouší, pochází od Ducha svatého - ne od nás.

Poradenství založené na Kristu vyžaduje více než jen vydané křesťany, kteří mají nezbytné vzdělání v oblasti odborného poradenství. To, co dělá křesťanské poradenství poradenstvím založeným na Kristu, je přítomnost Ježíše a Ducha svatého během celého poradenského procesu.

Richard D. Dobbins

je zakladatelem EMERGE a v současné době řídí Richard D. Dobbins Institute of Ministry v Neapoli na Floridě, který založil v roce 2007. Navštivte jeho webové stránky: www.drdobbins.com

JAKÉ **ZÁKLADNÍ VLASTNOSTI** A **DOVEDNOSTI** BY MĚL MÍT ČLOVĚK, KTERÝ SE ÚSPĚŠNĚ VĚNUJE PASTORAČNÍMU PORADENSTVÍ?

autor: Donald A. Lichi

KVALIFIKOVANÝ KŘESŤANSKÝ PORADCE

Je obecně známo, že pastoři tráví poměrně značnou část svého času poskytováním poradenství. Ačkoliv se lidé mohou stále více setkávat i s jinými formami pomoci v oblasti duševního zdraví (např. křesťanští psychologové a poradci, odborníci na lidské zdroje, osobní koučing apod.), většina z nich se stále obrací s žádostí o poradenství a duševní péči nejdříve na své pastory. Důvod je jednoduchý. Pastoři se stávají součástí lidských životů velmi přirozeným způsobem: jednak skrze kázání, ale také svou přítomností při důležitých událostech života, např. při narození, dětství, dospívání, završení studií, předmanželském poradenství, sňatku, manželství, životních krizích, obřadech, péči o nemocné, smrti, pohřbu apod. Proto se na ně lidé v těžkých chvílích obracejí nejčastěji.

Pastor může nabídnout jedinečnou formu duševní péče, neboť se setkává se svými lidmi každý týden nebo dokonce každý den. Pastor (doslova pastýř) na rozdíl od většiny profesionálních terapeutů sytí své stádo duchovní stravou a snaží se je chránit od duchovního nebezpečí.

Pastor a kazatel v jedné osobě slouží lidem ve sboru rozličnými způsoby, často od kolébky až do hrobu. Jak říká zakladatel organizace EMERGE Ministries Dr. Richard D. Dobbins: „Pastor má jedinečnou možnost ovlivnit hrůzostrašný pohled člověka na Boha, jeho nezdravé představy o sobě samém, destruktivní zlozvyky i zranění pramenící z minulých životních zkušeností.“

Obecně by se dalo říci, že lidé důvěřují svým pastorům a svěřují péči o svůj duševní život do jejich rukou. Lidé k nim nepřicházejí s jinými problémy než k profesionálním poradcům. Jedná se převážně o předmanželské poradenství, manželské problémy, otázky vztahů mezi rodiči a dětmi, volby povolání, problémy v intimní oblasti života, s úzkostí, problémy s pocity viny, depresemi či různými závislostmi (včetně pornografie) a o otázky víry.

Větší sbory mohou poskytovat specializované pastorační poradenství. Většina pastorů ve sborech Assemblies of God však musí zvládnout poradenskou službu vedle mnoha dalších povinností.[1, 2] Co mohou udělat pro to, aby ji poskytovali kvalifikovaně?

Co je to kvalifikované křesťanské poradenství?

Člověk, který vydá svůj život Kristu, si brzy poté uvědomí, že musí stále bojovat se zlozvyky, které jej sužovaly i před obrácením. Tyto přetrvávající nesnáze žel vyvolávají u čerstvě znovuzrozeného člověka pochybnosti o opravdovosti jeho spasení.

Na věřícího stále doléhají generační vlivy, vlivy okolí i dopady některých životně důležitých rozhodnutí. Většina těchto minulých událostí je výsledkem celoživotních návyků. Každý z nás navíc zažil věci dobré, zlé i nepříjemné. V okamžicích životní tragédie či deprese začnou mnozí věřící pochybovat o Boží lásce a péči.

Často pak přicházejí za pastorem, aby jim znovu poskytl ujištění, pomoc a uzdravení.

Kvalifikované křesťanské poradenství vyžaduje, abychom šli dále než je pouhé jednání s hříchem[3] či změna chování. Musí nabídnout vedení a prostředky, s jejichž pomocí člověk vstoupí na vědomou cestu duchovního rozvoje, kde je na prvním místě Kristova láska. Výsledkem bude takové duchovní formování jedince, které půjde ruku v ruce s rozvojem charakteru, způsobu myšlení a návyků, jež budou odrážet Kristův život. Stručně řečeno, Bůh církvi žehná rozličnými dary služebností (apoštolové, proroci, evangelisté, pastýři – učitelé) proto, aby přivedli svaté ke zralosti a celistvosti a připravili je k dílu služby.[4]
Totéž říká Dr. Gary Collins, zakladatel a vedoucí v oblasti křesťanského duševního zdraví: „Pokusy definovat nebo popsat křesťanské poradenství mají tendenci zdůrazňovat osobu poradce, techniky či dovednosti používané při poradenském procesu a cíle, kterých chce poradenství dosáhnout.

V tomto smyslu je křesťanský poradce

1. hluboce oddaný, Duchem vedený (a naplněný) služebník Ježíše Krista,
2. který uplatňuje své Bohem dané schopnosti, dovednosti, vzdělání, poznání a postřehy
3. a pomáhá tak druhým dosáhnout osobní celistvosti, způsobilosti k mezilidským vztahům, duševní rovnováhy a duchovní zralosti.“[5]

Gerard Egan podotýká: „Poradci jsou užiteční do té míry, dokud jejich klienti dokážou na základě vzájemných rozhovorů (klienta a poradce) sami lépe zvládat své problémové situace a/ nebo efektivněji rozvinout dosud nevyužívané zdroje a příležitosti, které jim život nabízí.“[6]

Kvalifikované křesťanské poradenství pomáhá stanovit diagnózu problému, formulovat očekávané výsledky, definovat přednosti a rozvinout léčebnou strategii. Toto vše pomáhá klientovi lépe si uvědomit potenciál, který skýtá Boží království. Jednotlivým aspektům se budeme věnovat v následujícím odstavci.

ÚČEL KŘESŤANSKÉHO PORADENSTVÍ

Z jakého důvodu daroval Bůh do církve pastory (v jejichž službě poradenství hraje tak významnou roli)? Odpověď najdeme v Ef 4,12 kde je napsáno: „aby své vyvolené dokonale připravil k dílu služby.“ Slovo *katartismon*, uvedené v této pasáži, se v Novém zákoně nikde jinde nevyskytuje. Podobné výrazy však nalezneme např. v Mt 4,21 ve smyslu: „spravovat něco“, v Žd 11,3: „přivést vesmír zpět k jeho zamýšlenému tvaru a pořádku“ a v Ga 6,1: „obnovit duchovní zdraví člověka, který padl“.

Pamatujte, že *evangelizačním* posláním církve je přivést ztracené ke Kristu, zatímco *pastoračním* posláním (s poradenstvím jako nedílnou součástí) je pomoci věřícímu uvědomit si svůj nadpřirozený potenciál. Dobrá zpráva je, že Bůh může zachránit hříšníka a proměnit jej do Kristovy podoby. Boží duch usiluje o proměnu celé osobnosti. Přináší uzdravení těla, mysli, citů, mezilidských vztahů i našeho osobního vztahu s Ježíšem Kristem. Nádhernou výsadou a zodpovědností pastora je mít možnost povzbuzovat člověka, aby svou důvěru složil v Krista.

Ten, kdo hledá pastorační pomoc, by se v ideálním případě měl dostat do stádia, kdy bude sám schopen plnit svou úlohu v Kristově těle. Jinými slovy uzdravení si není možné nechat pouze pro sebe. Bůh člověka uzdravuje proto, aby z toho mohli mít prospěch i ostatní.

Plánování a proces kvalifikovaného křesťanského poradenství

Někteří pastoři si poradenství idealizují. Vždyť lidé vyhledávají vaši moudrou radu a vedení v důležitých životních záležitostech. V knize *Building Your Own Church Through Counsel and Care* Randy Alcorn uvádí: „Poradenství na dálku nabízí krásnou tvář – zdá se tajemné, povzbuzující, plné výzev. Zblízka však v té tváři spatříte jizvy. Poradenství je náročné, vyčerpávající a někdy i frustrující. Jeho kouzlo se umí rychle rozplynout… Považoval jsem poradenství za jednu ze součástí pastorační služby. Nyní však vím, jak snadno může převzít otěže nejen celé vaší služby, ale i celého života. Je jako ten pověstný velbloud, který strčí nos do stanu, a když vidí, že mu nikdo nebrání, přidá k tomu krk, přední nohy, až je ho všude plno a pro nikoho jiného už nezbývá místo.“

Radím pastorům, aby poradenskou službou netrávili více než čtyři, maximálně šest hodin týdně. Zároveň doporučuji, aby se s jedním klientem setkali třikrát, maximálně pětkrát. Pokud se problém za tu dobu nepodaří z větší části vyřešit, je asi třeba obrátit se jinam.

Nepodceňujte, jakou roli hrají v procesu péče o záležitosti klienta vaše kázání. Pamatujte, že osobní poradenství může pohltit veškerý váš čas, a přitom je to jen jedna z vašich úloh a zodpovědností. Vytvořte si písemnou podobu zásad, které vám pomohou dodržovat základní pravidla poradenství. Tak si udržíte realistická očekávání. Jakmile pastor formuluje svá očekávání, musí vymezit vztah mezi poradcem a klientem.

Proces poradenství má tři části: moje úloha, vaše úloha a to, na čem pracujeme společně.

1. Vaším úkolem je být v okamžiku, kdy budeme mluvit o vašich záležitostech, otevřený a upřímný.

2. Mým úkolem je naslouchat a snažit se porozumět. Z toho důvodu vám budu klást otázky a budu si během našich setkání dělat poznámky.

3. Třetí částí je naše společná zodpovědnost.
Ta zahrnuje diskrétnost, činění rozhodnutí a učení se.

4. Diskrétnost znamená, že nebudu s nikým hovořit o tom, co společně probíráme (výjimku tvoří takové případy jako je hrozící sebevražda, vražda, zneužití dítěte nebo zanedbání povinné péče o dítě). Budeme usilovně pracovat na tom, abychom dospěli k rozhodnutí, ale odpovědnost realizovat tato rozhodnutí leží na vás. A konečně, rád bych, abyste se během našich setkání naučil(a) několik věcí, které přenesete do dalších oblastí svého života.

Po tomto vymezení můžeme jako vhodný začátek poradenského procesu položit otázku: „Proč jste tady?“ „Jak vám mohu nejlépe pomoci?“ „Co vás za mnou přivádí?“ Dám tak dotyčnému prostor stručně popsat svoji záležitost. Následně aplikuji přístup zaměřený na řešení problému a požádám klienta, aby si představil, jak by problém řešil on sám. Lidé totiž překvapivě neuvažují v kategoriích možných řešení nebo preferovaných scénářů, pokud se zaměří pouze na samotný problém.
Dalším krokem je definování cílů. Vybízím klienta, aby si stanovil jasné, dosažitelné cíle, které vedou k řešení problému a k realizaci konkrétních rozhodnutí. Zároveň pracuji s dotyčným na obnově vyvážené tělesné, duševní a citové pohody a hlavně na jeho osobním vztahu s Ježíšem Kristem. Na začátku každého dalšího setkání se tedy ptám na těchto pět oblastí: na fyzickou (jídlo, spánek, pohyb a odpočinek), intelektuální (myšlenkový život, utkvělé představy, psaní deníku, čtení), citovou (nálada, energie), sociální (významné vztahy, pracovní život, rodinný život, přátelství) a duchovní (osobní ztišení, modlitba, čtení Bible, duchovní kázeň).[8] Pracuji také s klientem na tom, aby si i v těchto pěti oblastech stanovil měřitelné cíle.
Připomínám mu také, že ačkoliv silná vůle je důležitou součástí poradenství, nestačí na vykořenění zažitých hříšných návyků. Lidská vůle nemůže nikdy dosáhnout toho, co dokáže Boží milost. Žít a kráčet ukázněně po cestě Boží milosti v nás produkuje ochotu jednat tak, jak se to líbí Bohu (F 2, 13).
Na konci každého setkání zadejte úkol. Tím dáváte dotyčnému na srozuměnou, že si má vzít poradenský proces za svůj. Domácí úkol je vyjádřením důvěry, že s Boží pomocí je schopen ve svém životě uskutečňovat zdravé změny. Vyváženost časem převáží mnohé nezdravé vlivy a napomůže vytváření dobrých návyků v životě daného člověka.
Poradenská setkání končí modlitební prosbou za to, aby Duch svatý připomínal, pomáhal, utěšoval, usvědčoval a stavěl před dotyčného člověka výzvy. Modlitba také dává příležitost shrnout hlavní body celého setkání.

Bolest kvalifikovaného křesťanského poradenství

Kvalifikované křesťanské poradenství je riskantní a někdy bolestivé. Jedno z klíčových zklamání, kterým pastoři musí čelit, je, že lidé učiní určitý pokrok a pak začnou váhat, vracejí se ke svým starým návykům nebo jednoduše odmítnou práci, kterou jste společně vykonali. Apoštol Pavel se cítil podobně, když pracoval s plným nasazením a z celého srdce ve sborech v Galacii a potom zjistil, že odmítli jednoduchou pravdu o spasení na základě pouhé víry v Krista. Rmoutil se, když viděl, jak členové církve odpadají a vracejí se k „bezmocným a ubohým“ mocnostem a chtějí se jim dát znovu do otroctví (Ga 4, 8-9). Svůj zápas přirovnal k „porodním bolestem, dokud nebudete dotvořeni v podobu Kristovu“ (Ga 4, 19). Možná jste zažili stejný pocit, když jste dali své srdce do služby někomu ze svého sboru a potom zjistili, že dotyčný zcela zavrhl Boží moudrost a vrátil se ke starému způsobu života.
V takové chvíli se můžete spolehnout pouze na Boží slovo a jeho cesty. Dál naléhejte, proste, varujte, napomínejte a upozorňujte klienta na možné následky jeho rozhodnutí. Řekněte mu, že pokud bude dále sytit své „staré já“, povede to k narušení vztahu s Bohem a dalším negativním důsledkům (Ga 5, 16n). Pokud se však moudře podřídí Božímu slovu a bude krok za krokem následovat vedení Ducha svatého, jeho život ponese ovoce Ducha (Ga 5, 22).

Hodnocení kvalifikovaného křesťanského poradenství

Aby mohl pastor zhodnotit, zda je poradenský proces kvalifikovaný, musí průběžně sledovat, zda klient dosahuje předpokládaných výsledků. Je důležité dohlížet na očekávané změny. Co funguje a co ne? Pokročil klient k dosažení předpokládaných cílů? Jsou vidět první změny v jeho životě na základě nově osvojených zbožných návyků? Je na něm vidět ovoce Ducha (Ga 5, 16 - 26)? Dělá životní rozhodnutí, která mu pomáhají svlékat starého člověka a oblékat nového? Vyhýbá se nemravnostem, závislostem a přestává se zaměřovat sám na sebe? Rozvíjí své vztahy s lidmi, má radost ze života a stává se vyrovnaným? Projevuje se u něj ochota držet se Božích věcí? Jeví jeho srdce známky soucitu? Zkrátka, začíná mít tento člověk zálibu ve věcech, které má rád Bůh, a nenávist k tomu, co Bůh nenávidí? Zarmucují ho stejné věci jako Ducha svatého?

Pastor se spoléhá na Ducha svatého a díky tomu může předvídat nadpřirozené průlomy v obtížných situacích, které poradenský proces přináší. Kvalifikované křesťanské poradenství spoléhá na to, že Duch svatý projeví svou moc, útěchu i úsudek. Pastor je hlavním kanálem, skrze který Duch svatý efektivně slouží dotyčnému tak, že uzdravuje jeho rány z minulosti, uschopňuje jej k bojům současnosti a nabízí naději slavné budoucnosti.

autor: Donald A. Lichi,Ph.D

je profesionálním psychologem a slouží rovněž jako viceprezident organizace EMERGE Ministries, Inc, v Akronu, stát Ohio, USA.

POZNÁMKY:

1.
Viz můj článek *The Many Roles and Demands of Assemblies of God Pastor*, in Enrichment 1, č. 2 (jaro 1996), str. 88 - 93.

2.
Viz kapitolu *„Personal Counseling in the Power of the Spirit“*, in *Pentecostal Pastor*, ed. TRASK, T. E.; GOODALL, W. I.; BICKET Z. J. Springfield, Missouri: Gospel Publishing House, 1997.

3.
Viz WILLIARD, D. *The Divine Conspiracy*. San Francisco: Harper Collins Publishers INC, 1998. Druhá a devátá kapitola obsahují skvělou diskuzi na téma povrchnosti křesťanského života a potřeby vytvořit si „návyky svatosti“.

4.
FOULKES, F. *The Epistle of Paul to Ephesians*. Tyndale New Testament Commentary, Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1978, str. 120.

5.
COLLINS, G. *The Biblical Basis of Christian Counseling for People Helpers*. Colorado Springs: NavPress, 1993, str. 21.

6.
Viz EGAN, G. *The Skilled Helper,* 8th ed. Pacific Grov, California: Thomson Books/Cole, 2007. Toto je skvělá kniha pro ty, kdo se chtějí seznámit se základními poradenskými dovednostmi. Vychází z pozitivně orientovaného, na cíl zaměřeného přístupu. Často se využívá při odborné přípravě profesionálních poradců i při vzdělávání pastorů v oblasti poradenství.

7.
Viz SHELLEY, M. *Building Your Church Through Counsel and Care*. Mineapolis: Bethany House, 1997.

8.
Důrazně doporučuji většině klientů, aby rozvíjeli duchovní kázeň. Ta je přivede k osobnímu a proměňujícímu vztahu s Ježíšem Kristem. Mezi mé oblíbené knihy patří: FOSTER, R. *Celebration of Discipline: The Path to Spiritual Growth*. New York: Harper Collins, 1998 a WILLIARD, D. *Renovation of Heart: Putting on the Character of Christ*. Colorado Springs: NavPress, 2002.

Poznámka vydavatele:
Autor napsal na téma křesťanského poradenství pro časopis Enrichment v letech 1999 – 2000 několik článků pod názvem: „A Biblical Model for Counseling in the 21st Century.“ Tyto články jsou dostupné na: http://enrichmentjournal.ag.org/199904/138_people_helping.cfm

Pastorační a poradenská služba lidem
s chronickou nemocí a chronickou bolestí

NEJVĚTŠÍ VÝZVY

pastorační péče

napsal: Doug Wiegand

Problém chronické nemoci je ze všech rozličných problémů, které musí pastor řešit, jedním z nejobtížnějších. Chronické nemoci a bolesti *(dále jen CHN/CHB)* mají nesmírný dopad na kvalitu života jednotlivce. Už jen vědomí, že zbytek života (pokud se nestane zázrak) bude muset bojovat s nemocí nebo s bolestí, je obrovskou zátěží. Člověk chronicky nemocný nebo trpící bolestí, byť naplněný Duchem svatým, se navíc v pohledu na život diametrálně liší od člověka zdravého. Tito lidé tvoří specifickou skupinu oddělenou od ostatních.

Ve Spojených státech dosahuje počet takto trpících lidí epidemických rozměrů. Podle centra, které monitoruje výskyt nemocí, a národního centra prevence chronických chorob a podpory zdraví *(Centers for Disease Control and the National Centre for Chronic Disease Prevention and Health Promotion)* se počet chronicky nemocných pohybuje mezi 54 - 90 miliony obyvatel (tj. jeden z pěti Američanů). Chronická nemoc je fyzická, psychická nebo kognitivní nezpůsobilost, která významným způsobem zasahuje do každodenního života. Chronická onemocnění zahrnují choroby srdce, cukrovku, roztroušenou sklerózu, svalovou dystrofii, Parkinsonovu chorobu, nevidomost, traumatické poškození mozku, poškození dítěte při porodu a řadu duševních onemocnění.

Americká asociace zabývající se chronickými bolestmi *(American Chronic Pain Association)* uvádí, že chronickou bolestí trpí okolo padesáti milionů Američanů. Chronická bolest je definována jako trvající fyzická obtíž, jež svou intenzitou narušuje běžné denní činnosti. Řadí se sem bolesti zad, revmatoidní artritida, neuropatie, rakovina, gastrointestinální poruchy a migrény. Dvě třetiny z těchto padesáti milionů lidí trpí bolestmi již více než pět let. Vzhledem k tomu, že naše vnímání času je relativní, představte si, jak se musí zdát období pěti let trvalé nepřetržité bolesti dlouhé.

Mnoho lidí trpících CHN/CHB se hovorům na toto téma vyhýbá. Strach z neporozumění, stud a pocity selhání jsou nejčastějšími důvody, proč nevyhledají pomoc. Avšak pastor, který se dokáže do těchto lidí vcítit a zároveň je ochotný jednat s obrovskými problémy, kterým tito lidé musí čelit, dostává jedinečnou příležitost přinášet naději tam, kde už téměř žádná není.

Chronická bolest jen umocňuje utrpení lidí s chronickou chorobou. Ať už je bolest mírná nebo mučivá, dokáže vyčerpat i nejvěrnějšího křesťana. Následující slova jednoho z mých klientů ilustrují obrovskou daň, kterou si vybírá chronická neuropatie: „Občas se mi zdá, už to déle nevydržím. Bolest mě den za dnem vyčerpává. Cítím ji každý den. Rozdírá mě. Některé dny je to horší, jindy lepší, ale nikdy to nepřestane úplně. Někdy připomíná tupé bušení jako při bolesti zubů. V takových chvílích si říkám: *To není tak hrozné. To zvládneš.* Ale tahle tlumená bolest se kdykoliv může proměnit v ostrou, řezavou bolest, která prochází celým mým nitrem. Snažím se nevykřiknout. Někdy překvapeně lapám po dechu a chytám se za nohu. Horší než bolest samotná je pohled na zármutek ve tváři mé ženy.“[1]

Vzhledem k uvedeným statistikám je více než pravděpodobné, že se i vy ocitnete v situaci, kdy budete sloužit lidem trpícím CHN/CHB. Nemoc mohla danému člověku zásadním způsobem ovlivnit hybnost nebo znemožnit práci. Aby vaše poradenství lidem ze sboru, kteří trpí CHN/CHB, bylo účinné, budete potřebovat moudrost Ducha svatého a jeho vhled do situace.

Pro ty, kdo se těší relativně dobrému zdraví, je poměrně obtížné porozumět specifické životní zkušenosti spojené s CHN/CHB. Chronicky nemocní nebo chronickou bolestí trpící lidé však vykazují podobné postoje a vzorce jednání. Když těmto společným tématům pastorační poradce porozumí, bude lépe připraven jim sloužit.

Úzkost plynoucí ze snahy překonat přetrvávající bolest je pro člověka zničující. Uvádím tři základní kategorie, ve kterých může být lidská osobnost negativně ovlivněna CHN/CHB.

Duchovní rozměr

Duchovní rozměr v sobě zahrnuje touhu lidské duše po nadpřirozenu. Lidé trpící CHN/CHB často vážně pochybují nejen o Božím charakteru, nýbrž i o jeho existenci. Proto je důležité, aby pastor již na začátku poradenského procesu s klientem otevřel citlivým způsobem taková témata, jako jsou jeho víra a jeho vztah k Ježíši. V průběhu poradenského procesu se pak pastor může dostat k tomu, aby klienta vedl ke spasení nebo k upevnění víry. Pouze tehdy, když Ježíši dovolíme nést naši bolest a utrpení, dokážeme v sobě nalézt sílu snášet přetrvávající bolest nebo utrpení.

Otázky typu Proč? Proč? Proč?

Pastorační poradce bude s velkou pravděpodobností čelit otázkám klienta typu Proč?

„Proč musím být zrovna já nemocný a takto trpět?“ Jsou zde však mnohá další proč. „Proč nejsem uzdraven?“ „Proč milující Bůh dopouští bolest a utrpení?“ To jsou jedny z nejzávažnějších otázek křesťanství. Podrobně se těmito otázkami zabývám ve své knize *Struck Down But Not Destroyed!: Christian Response to Chronic Illness and Pain.* Dovolte mi uvést tři biblické důvody, proč CHN/CHB existuje:

Zaprvé žijeme ve světě poskvrněném hříchem. Dokonalý pozemský ráj, který stvořil Bůh (zahrada Eden), je pryč. Apoštol Pavel říká, že „skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny…“ (Ř 5,12). Všichni lidé na světě čelí ve větší či menší míře kvůli prvotnímu hříchu Adama a Evy nemocem, bolesti, stárnutí a smrti.

Zadruhé fakt, že někdo trpí CHN/CHB, neznamená Boží trest za jeho hřích. Jasně to vyplývá z Pavlovy epištoly do Říma: „…všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy“. (Ř 3,23) Pokud by totiž chronická nemoc a bolest byly trestem za hřích jednotlivce, trpěl by takto každý.

Bible přesně nehovoří o tom, jaký je vztah mezi hříchem jednotlivce a jeho případnou nemocí. Pokud chceme někomu na takový vztah poukázat, dělejme to po uvážlivých modlitbách a na základě potvrzení ze strany Ducha svatého. Pastorace ve stylu Jobových přátel může již tak osamělému člověku trpícímu CHN/CHB způsobit ještě větší škody.

CHN/CHB

Chronická bolest jen umocňuje utrpení lidí s chronickou chorobou.

Zatřetí Bůh může dopustit utrpení v zájmu našeho duchovního růstu. Žalmista říká: „Byl jsem pokořen a bylo mi to k dobru, naučil jsem se tvým nařízením (Ž 119,71). Často začneme upřímně s vírou volat k Bohu až tehdy, když zápasíme s něčím, co je nad naše síly a s čím se nemáme na koho obrátit.

Při pastoraci je nutné dotyčnému zdůraznit, že Ježíš jeho bolesti rozumí a soucítí s ním. On sám zakusil veškeré možné fyzické, citové i duchovní utrpení. Prorok Izajáš Ježíše popsal jako „muže plného bolestí, zkoušeného nemocí“ (Iz 53, 3). I přes pocity odcizení a osamělosti může klient nalézt útěchu ve vědomí, že Ježíš „… vzal na sebe naše nemoci a naše bolesti…“ (Iz 53, 4). Ježíš takového člověka provází na každém kroku, aby mírnil jeho utrpení.

Mnoho lidí trpících chronickou nemocí nebo bolestí se hovorům na toto téma vyhýbá.

Pastorační poradce bude s velkou pravděpodobností čelit otázkám klienta typu Proč?

Pocity méněcennosti a nízké sebevědomí

Člověk s CHN/CHB se snaží najít způsob, jak žít i se svými omezeními. Přitom však velmi často utrpí jeho sebevědomí. Dnešní společnost dává důraz na úspěch a výsledky. Pocit vlastní hodnoty je často spjat s pracovní pozicí nebo dosaženým majetkem. Lidé odkázaní na invalidní vozík nebo doprovázení slepeckým psem však nejsou schopni podat stejný výkon jako zdraví lidé ani s nimi soupeřit. Netvoří tedy součást všeobecné skupiny.

Je proto důležité, aby poradce nebo pastor klientovi připomněl, že okolní svět se řídí falešným žebříčkem hodnot. Lidi je nutné povzbuzovat a zdůraznit jim, že jejich hodnota v Bohu není založena na jejich výkonu, nýbrž je bezpodmínečná. Křesťan si musí upevňovat vědomí, že jeho vnitřní hodnota stojí na dvou skutečnostech. Zaprvé: „Bůh stvořil člověka ke svému obrazu“ (Gn 1,27). A zadruhé, „Tak Boží Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti“ (Ř 8,16). Každý křesťan je bez ohledu na své omezení nezbytnou a jedinečnou součástí těla Kristova. Nemoc ani bolest nesnižuje význam role, kterou hrajeme v Božím plánu.

Rozměr mezilidských vztahů

Uzavření se před světem

Lidé s CHN/CHB mají tendenci uzavřít se před přáteli, sousedy, spolupracovníky, členy sboru i rodinou. Přestávají se zúčastňovat sborových aktivit, na kterých se pravidelně podíleli. Pastoři musí dávat pozor, aby si tuto skutečnost nevzali osobně nebo na ni reagovali nepřiměřeným způsobem . Tendence izolovat se a chránit se před druhými ve skutečnosti u těchto lidí jen umocní pocity odcizení a osamělosti.

Uzavření se vůči okolí často naruší i vztah k životnímu partnerovi. Nedávný průzkum *National Health Interview Survey* ukázal, že ve více než 75 % případů dochází k rozpadu těch manželství, kde jeden z partnerů trpí CHN/CHB. Tímto způsobem se i životní partner stává obětí chronické nemoci či bolesti. Pastoři poskytující poradenství člověku trpícímu CHN/CHB, který žije v manželském svazku, musejí vážně uvažovat o tom, aby do poradenského procesu zahrnuli také životního partnera a rodinu (u dětí záleží na jejich věku).

Přecitlivělost

Člověk s CHN/CHB je velmi citlivý na jakékoliv projevy nesouhlasu nebo soucitu. Například věty typu: „Vím přesně, čím procházíš,“ jej dokážou velmi popudit. I když zazní z úst nejmilovanějšího pastora, zraňují jako ostrý nůž. Slovo účasti a útěchy vyzní povrchně a již tak citlivého člověka bojujícího s CHN/CHB dovede do ještě větší izolace od *normálních* lidí. Duchovně zralý poradce však dokáže projevit soucit po vzoru Ježíše. Dokáže překlenout propast vytvořenou přecitlivělým jedincem. Dokáže mu projevit Boží lásku a přijetí. Žalmista David vyjadřuje radost z Boží nekonečné lásky k jeho dětem následujícími slovy: „Panovníku, chci ti mezi lidmi vzdávat chválu, mezi národy ti budu zpívat žalmy“ (Ž 57,10).

Emocionální rozměr

Deprese a úzkosti

Téměř ve všech případech je chronickou chorobou či bolestí ovlivněna i citová stránka života člověka. S přibývajícím časem se jeho schopnost zvládat stres snižuje. Zhruba 25 % osob s CHN/CHB naplňuje klinická kritéria chronické deprese (dystymie). Většina lidí s klinickou depresí zároveň trpí nějakou formou úzkosti. Tyto dva faktory společně obírají člověka s CHN/CHB o duchovní sílu, emocionální energii a intelektuální koncentraci potřebnou pro boj s bolestí a nemocí.

Lidé trpící chronickou depresí jdou životem zpomaleným tempem. Jejich citové reakce jsou otupené a nad hlavou se jim vznáší hrozivý mrak pesimismu. I ta nejjednodušší aktivita se jim zdá být nad jejich síly. Nic je netěší. Mají pocit beznaděje.

Nyní si k dystymii přidejte příznaky úzkosti. Úzkost v lidech vyvolává pocit nervozity a nevolnosti. Mají ze všeho obavy. Jejich mysl těká od jedné negativní myšlenky ke druhé. Může se jim dokonce stát, že propadnou záchvatu úzkosti. V tu chvíli jim prudce vzroste srdeční tep a začnou se jim třást ruce v důsledku adrenalinu, který jim proudí v žilách.

Aby pastor mohl pomoci takovému člověku zvládnout boj s depresí a úzkostí, musí mu pomoci si uvědomit, že deprese a úzkost jsou přirozenou reakcí na zdravotní problém. Zároveň mu musí připomenout, že Bůh je pro něj neustálým zdrojem síly a naděje i v okamžicích, kdy je mu těžko. Žalmista napsal: „Požehnán buď Panovník, den ze dne za nás nosí břímě. Bůh je naše spása.“ (Ž 68,20).

Potíže s přizpůsobením se

Do této kategorie příznaků spadají zmatenost a nečinnost, které lidi trpící CHN/CHB ochromují. Člověk se cítí přemožen a není si jistý, co má udělat. Ztuhne tedy a neudělá nic. Dotyčný se stává pasivním, není schopen přispět k procesu vedoucímu k vlastnímu uzdravení.

Potíže s přizpůsobivostí se vyskytují nejčastěji v rané fázi choroby nebo zranění. K tomu dochází ve chvíli, kdy lidé poprvé čelí omezením a změnám, se kterými nyní musí žít. Je důležité, aby pastor kontaktoval členy sboru, jakmile se dozví o jejich chorobě nebo nehodě. V té chvíli je možné položit základy k tomu, aby se urychlil proces přizpůsobení se novým životním okolnostem a podmínkám. Pokud se totiž proces přizpůsobení se protahuje, služba danému jedinci se stává obtížnější.

Závěr

Je zjevné, že potíže doléhající na člověka s CHN/CHB jsou velké a spletité. Pokud jste však obdrželi od Ducha svatého dar soucítit s druhými a poskytnout jim poradenskou péči, vybízím vás, abyste neváhali a těmto trpícím a často osamělým lidem pomohli.

Při pastoraci je nutné klientovi zdůraznit, že **Ježíš jeho bolesti rozumí** a soucítí s ním.

Poznámka:

1.WIENGAND, D. *Struck Down But Not Destroyed!: A Christian Response to Chronic Illness and Pain.* Rainbow´s End Publishing, 1996.

ZÁSADY PRO PASTORACI

klientů trpících chronickou nemocí nebo bolestí. Co dělat, čeho se vyvarovat.

CO DĚLAT

1. **Položte základy** láskyplného vztahu.
2. **Naslouchejte.** Naslouchejte. Naslouchejte.
3. **Pokládejte** otázky ohledně klientovy nemoci a bolesti.
4. **Zjistěte** si informace o dané nemoci.
5. **Naléhejte,** aby se radili s vámi nebo s jinou osobou.
6. **Důvěřujte** Duchu svatému a jeho vedení.
7. **Buďte citliví** na možné náznaky deprese nebo sebevražedných sklonů.
8. **Modlete se** často s klientem.
9. **Buďte** flexibilní a trpěliví.
10. **Mějte na paměti** potřeby klientova partnera a dětí.

ČEHO SE VYVAROVAT

1. **Nemějte strach** z klienta.
2. **Nenabízejte** otřepané fráze.
3. **Nehovořte** s ním povýšeně.
4. **Nenechejte se přemoci** frustrací.
5. **Neztrácejte** smysl pro humor.
6. **Nepředstírejte**, že znáte Boží plán ohledně budoucnosti klienta.
7. **Nemodlete se** pouze za uzdravení, ale i za sílu vytrvat.
8. **Nezapomeňte**, že se můžete poradit s dalšími odborníky.
9. **Nezapomeňte** na klientův pocit osamělosti.
10. **Nezapomeňte**, že Bůh je s vámi.

autor: Doug Wiegand Ph.D.,

je kvalifikovaný odborný poradce v Pittsburgu v Pensylvánii.

KLASICKÝ, KOMPLEMENTÁRNÍ A ALTERNATIVNÍ PŘÍSTUP K LÉČBĚ

Christina M. H. Powell

Dobré zdraví je vzácný dar od Boha. Pokud je ohrozí nemoc nebo úraz, snažíme se zdraví rychle obnovit. Medicína zná několik přístupů k léčení: klasickou, komplementární a alternativní léčbu. Pastorům může pomoci následující přehled jednotlivých přístupů k léčbě a jejich potenciálních duchovních dopadů nejen v péči o jejich vlastní zdraví, ale i tehdy, když se na ně obracejí o radu členové jejich sborů, kteří potřebují uzdravení.

KLASICKÁ MEDICÍNA: SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY

Dominantní formou léčby praktikovanou ve Spojených státech a dalších západních zemích je tzv. klasická medicína. Oprávnění praktikovat tuto medicínu mají lékaři (MUDr.), registrované zdravotní sestry a další odborníci, jako např. rehabilitační terapeuti, dietologové a psychologové. Jinak tuto medicínu nazýváme alopatickou léčbou, termínem spojeným s pozdním 18. stoletím a jménem Dr. Samuel Hahnemann. Termín *alopatie* je odvozen z řeckého výrazu allo což znamená „jiný“. Vychází z teorie, že příznaky nemoci by se měly léčit látkami, které tyto příznaky potlačují. Hahnemann později založil homeopatii, alternativní léčebný systém, založený na principu léčby podobného podobným.

Zaměření na příznaky a přesná diagnostika jejich příčin je jednou z největších předností klasické medicíny. Diagnostická vyšetření používaná v moderní medicíně – rentgen, počítačová tomografie, EEG, EKG a různé krevní testy – mohou odhalit přítomnost nemoci ještě předtím, než se u pacienta objeví příznaky. Tyto diagnostické testy mohou zachránit život. Moderní medicína také vyvinula silné zbraně proti infekčním chorobám, např. antibiotika a vakcíny. Má také vynikající nástroje, které pomáhají obětem různých nehod v procesu rekonvalescence - metody úpravy kostí, prevence krvácení a obnovení fyzického vzhledu člověka prostřednictvím plastické chirurgie.

Přednost tohoto velmi redukcionistického, na nemoc orientovaného přístupu, který dělá klasickou medicínu tak úspěšnou v léčbě patogenních onemocnění, biochemické nerovnováhy a akutních poranění, se však může stát slabinou při léčbě mnoha chronických onemocnění, jako je artritida, fibromyalgie a Alzheimerova choroba. Obecně platí, že klasická medicína se více zaměřuje na léčení nemocí než na udržování zdraví. Jejími hlavními nástroji jsou léky, operace a ozařování. Klasická léčba má tendenci dívat se na jednotlivou část, která nefunguje, místo na celého člověka. Naopak alternativní medicína se více zaměřuje na prevenci nemocí a udržování zdraví prostřednictvím změny životního stylu spojeného se stravovacími návyky, pohybem a užíváním potravinových doplňků.

ALTERNATIVNÍ MEDICÍNA: MOŽNOSTI A NEBEZPEČÍ

Alternativní léčba je přístup k léčení používaný místo klasické medicíny. Komplementární (doplňková) léčba se používá spolu s klasickou medicínou. Aplikuje-li se například k léčbě rakoviny zvláštní dieta místo chirurgického zákroku, který doporučil lékař, dieta zde slouží jako alternativní terapie. Pokud však byla dieta doporučena ke snížení hladiny cholesterolu u pacienta s onemocněním srdce, který se zároveň podrobí aortokoronárnímu bypassu, potom je doporučená dieta doplňkovou terapií. Vzhledem k tomu, že stejná léčba může sloužit buď jako doplňková, nebo alternativní, jsou tyto přístupy stojící mimo oblast klasické medicíny často seskupeny pod pojmem CAM terapie.

Centrum pro doplňkovou a alternativní medicínu Národního ústavu pro zdraví rozděluje CAM terapie do pěti kategorií: alternativní léčebné systémy, psychické intervence, biologicky založené metody, manipulační metody a energetické terapie.

Alternativní léčebné přístupy jsou kompletní systémy teorie a praxe, které se vyvinuly odděleně od klasické medicíny. Homeopatická medicína a neuropatie jsou takové dva léčebné systémy, jež se vyvinuly v západních kulturách, zatímco tradiční čínská medicína a Ájurvéda jsou příklady léčebných systémů vyvinutých v mimozápadních kulturách - oba vycházejí z východních náboženství. Čínská medicína je založena na taoistické filosofii a dualismu jin a jang. Jin představuje chladný, pomalý nebo pasivní princip, zatímco jang představuje horký, vzrušený nebo aktivní princip. Člověk je zdravý, pokud jsou síly jinu a jangu v rovnováze. Nemoc je důsledkem vnitřní nerovnováhy jinu a jangu, která vede k zablokování toku životní energie (qi nebo chi) v tělních kanálech, tzv. meridiánech. Pomocí akupunktury, bylinných přípravků a masáží se člověk praktikující tradiční čínskou medicínu pokouší obnovit rovnováhu mezi jinem a jangem.

Ájurvéda znamená v sanskrtu „vědění o životě“. Ájurvédské principy mají člověku umožnit převzít péči o svůj vlastní život a uzdravení. Teorie, z níž Ájurvéda vychází, je založena na védských nebo hinduistických textech. Stejně jako tradiční čínská medicína i Ájurvéda pracuje se základními energiemi. Ájurvédský přístup k léčbě rozeznává tři základní energie, které musí být v rovnováze: váta (vzduch), pitta (oheň) a kapha (hlína nebo země). Pomocí bylin, výživy, očišťování, akupresurních masáží a jógy se provozovatel ájurvédské medicíny snaží obnovit v člověku rovnováhu mezi těmito třemi energiemi.

Silnou stránkou těchto alternativních léčebných systémů je spojení mysli, těla a ducha, které často klasická medicína opomíjí. Pro křesťana je však důvodem k opatrnosti spojení těchto alternativních způsobů medicíny se starověkými východními náboženstvími. Teorie o životní energii, která za těmito systémy stojí, nemá žádný vědecký nebo biblický základ. Někteří lékaři odmítající taoistická východiska akupunktury rozvinuli fyziologické teorie, které ospravedlňují omezené využití akupunktury jako léku proti bolesti. V takových případech jsou obavy ohledně duchovního pozadí minimalizovány.

Druhou kategorií CAM terapií jsou psychické intervence. Existuje řada technik používaných k rozšíření mentální kapacity tak, aby byla schopna ovlivňovat tělo. Některé techniky spadající do této kategorie jsou nyní považovány za součást běžné terapie, např. skupinová terapie. Jiné techniky jsou stále považovány za alternativní, včetně meditace, modlitby, biofeedbacku a terapiích založených na umění, hudbě a tanci. Výsledky studií týkající se vztahu mysli a těla ukazují, že sociální vazby, zdravé mezilidské vztahy a účast na náboženském životě jsou důležitými součástmi péče o psychické a fyzické zdraví. Takové zjištění poskytuje vynikající příklad, který můžeme využít v kázání. Na druhé straně je nutná jistá obezřetnost, jelikož některé terapie spadající do této kategorie vycházejí z myšlenek New Age.

Třetí kategorií CAM terapií jsou biologicky založené metody. Tyto terapie používají látky vyskytující se v přírodě, jako jsou např. rostlinné produkty, vitaminové a minerální doplňky či antioxidanty pocházející z ovoce i zeleniny. Byliny jsou nejstarší formou péče o zdraví a zároveň jsou základem mnoha léků běžně používaných v klasické medicíně. Ve skutečnosti asi 25 procent léků vydávaných na předpis ve Spojených státech obsahuje alespoň jednu aktivní složku pocházející z přírodního materiálu, syntézou upravenou tak, aby napodobila přírodní směs. Rostlinná medicína je tedy v mnoha případech efektivní. Na druhou stranu některé byliny, stejně jako léky používané v klasické medicíně, mohou způsobit nežádoucí účinky a ve vysokých dávkách i otravu.

V případě rostlinné medicíny jsou důležité čistota a dávkování. Byliny mohou obsahovat celou řadu aktivních přísad. Léky pocházející z bylin jsou čisté preparáty hlavní aktivní složky dané byliny. Je tedy jednodušší stanovit správnou dávku (bezpečné a účinné) čisté složky pocházející z byliny než správnou dávku byliny samotné. Kromě toho mohou být některé části bylin jedovaté. Proces čištění umožňuje, aby byly léčivé složky odděleny od jakýchkoliv toxických složek. Na druhou stranu může být účinek některé byliny právě kvůli obsahu vícera složek větší než v případě jedné či dvou extrahovaných složek.

U biologicky založených metod by však člověk měl mít na paměti několik věcí. Zaprvé přírodní nutně neznamená netoxické. Některé rostlinné složky, jako například pyrrolizidinové alkaloidy, jsou karcinogenní. Kostival lékařský, jehož listy a podzemní části jsou současnými bylináři považovány za účinné ranhojiče, obsahuje alantoin, který podporuje hojení kůže. Stejně tak však obsahuje karcinogenní pyrrolizidinové alkaloidy, proto je bezpečnější volbou čištěný alantoin než samotná bylina.

Zadruhé mohou byliny a přírodní doplňky ovlivnit účinek běžných léků a způsobit tak vážné vedlejší účinky. Například listová zelenina a brokolice s vysokým obsahem vitamínu K by neměly být konzumovány ve velkém množství spolu s užíváním antikoagulantů (snižují srážlivost krve). Tato zelenina by mohla snížit účinnost léku a způsobit krevní sraženinu. Z toho důvodu je důležité plně informovat svého lékaře o všech bylinách a potravinových doplňcích, které užíváte, nebo o stravovacích změnách, které jste provedli.

Čtvrtá kategorie terapií CAM zahrnuje manipulační metody, jako je například chiropraxe nebo osteopatická manipulace a masáže. Tyto metody se zaměřují na udržení a obnovu zdraví prostřednictvím vyrovnávání muskuloskeletální struktury s cílem zlepšení tělesných funkcí. Důraz je více kladen na zdraví než na nemoc a na obnovení přirozené schopnosti těla uzdravovat samo sebe. Problémy mohou nastat, když se těmito metody pokoušíme léčit druhy nemocí, které stojí mimo rámec jimi prokázaných možností. Zatímco chiropraktická péče může být užitečná pro pohybové ústrojí, buďte opatrní na tvrzení, že spinální úpravy mohou pomoci v léčbě nemocných orgánů či uzdravit infekci. Navíc manipulace s krční páteří může ve vzácných případech způsobit mozkovou mrtvici odtržením arteriální stěny. Z tohoto důvodu není u starších pacientů možná manipulace s krkem. Obavy ohledně duchovního pozadí chiropraktických terapií se týkají především teorie o vrozené inteligenci zastávané zakladatelem chiropraxe Davidem Danielem Palmerem (1845-1913). Palmer popsal tuto vrozenou inteligenci v našich tělech, která je spojena s univerzální inteligencí prostřednictvím našeho nervového systému. Takový spirituální koncept je kompatibilní spíše s panteistickým pohledem na svět než s biblickou pravdou. Dnes však existuje mnoho věřících chiropraktiků, kteří nezastávají Palmerovu duchovní teorii a vrozenou inteligenci jednoduše vidí jako bioelektrickou energii proudící přes nervovou soustavu z mozku do těla.

Poslední kategorií terapií CAM jsou energetické terapie, které využívají energetická pole. Existují dva typy: bioterapie a bioelektromagnetické terapie. Zatímco existence biopolí - energetických polí obklopujících lidské tělo a pronikajících do něj - nebyla vědecky prokázána, terapie typu Qi-gong, Reiki a dotykové terapie mají za cíl manipulovat s těmito poli a tak obnovit a udržet zdraví.

Qi-gong je založena na koncepci životní energie známé z čínské medicíny a taoistické filosofie. Reiki je spojena s japonským buddhistou jménem Mikao Usui, který tvrdil, že získal poznatky o této terapii pomocí mystického zjevení. Ki ve slově Reiki je japonská výslovnost čínského slova qi, pojmenování pro taoistickou životní sílu. Ošetřovatelka a profesorka ošetřovatelství na New York University Dolores Krieger, Ph.D., RN, zastánkyně theosofie, přišla na počátku sedmdesátých let minulého století s léčbou terapeutickými doteky. Křesťané udělají dobře, vyhnou-li se terapiím, které nemají biblický nebo vědecký základ.

Bioelektromagnetické terapie zahrnují nekonvenční použití elektromagnetických polí k léčbě řady onemocnění pohybového aparátu. Do této kategorie patří vložky do bot, zábaly kolen a další obvazy zmírňující bolesti v kloubech a svalech ze sportovních úrazů. Ohledně účinnosti magnetoterapie existují dvě možná vysvětlení. První teorie předpokládá, že magnety stimulují nervová zakončení na povrchu kůže a tím uvolňují látky přirozeně zmírňující bolest zvané endorfiny. Druhá teorie tvrdí, že magnety podporují hojení zvýšením průtoku krve skrze přitažlivost iontů (elektricky nabitých molekul) přítomných v krvi.

DOBRÉ ZDRAVÍ JE *VZÁCNÝ DAR* **OD BOHA.**

KOMPLEMENTÁRNÍ MEDICÍNA: TO NEJLEPŠÍ Z OBOU SVĚTŮ?

Přístup k léčení, který využívá silných stránek klasické i alternativní medicíny, by snad mohl člověku pomoci zakusit to nejlepší z obou lékařských světů. Některé formy alternativní medicíny stojící na vědeckém základě by se mohly využít k péči o zdraví a zvýšení fyzické zdatnosti, zatímco klasická medicína by se mohla využít k přesné diagnostice a léčbě choroby. Přesto je na místě určitá opatrnost.

Zaprvé, netradiční cesta k uzdravení není nezbytně více biblickou nebo duchovnější cestou. Kvalitní vědecký výzkum je základem pro odlišení účinného postupu od neúčinné a dokonce potenciálně nebezpečné léčby. Ti, kdo se staví do nepřátelské pozice vůči zavedenému lékařskému establishmentu, se často snaží vyhnout tomu, aby byly jejich léčebné postupy podrobeny důkladnému vědeckému a lékařskému přezkoumání.

Někteří křesťané žel mají k vědě jako k doméně ateistů negativní postoj. Mohou se tak stát obětí těch přístupů k léčbě, které používají duchovní jazyk. Musíme však být opatrní, abychom odlišili biblické přístupy k léčení od jiných duchovních koncepcí.

Zadruhé je na místě opatrnost vůči tvrzením, která se jeví jako příliš dobrá, protože pravděpodobně nejsou pravdivá. Léčebné zázraky, kromě těch pravých biblických zázraků, neexistují. Buďte obezřetní, pokud se k léčbě rozmanitých chorob doporučuje jeden výrobek nebo postup.

Nakonec toto: každý systém, vysvětlující tělesné procesy pomocí teorií, které stojí mimo lékařské chápání anatomie a fyziologie, by měl být podezřelý. Jako křesťané jsme přesvědčeni, že pravda je nám zjevena skrze Boží slovo a skrze pečlivé pozorování Božího stvoření. Mystické teorie, které nemohou být potvrzeny odborným výzkumem, by měly být považovány za nedůvěryhodné.

DŮSLEDKY PRO PASTORAČNÍ PÉČI

Za rostoucím zájmem o alternativní medicínu, která se pokouší léčit pacientovo tělo, mysl i ducha, můžeme vidět duchovní hlad naší přetechnizované společnosti. Zájem lékařské komunity integrovat péči o pacientův tělesný i duševní stav jen potvrzuje důležitost pastorační péče v nemocničním prostředí. Můžeme to považovat za příležitost pro služebníky evangelia. Rostoucí využívání alternativních terapií založených na filosofiích New Age a starověkých náboženstvích znamená, že služebníci musí být připraveni poučit své lidi ohledně duchovních důsledků těchto myšlenkových systémů stejným způsobem, jako by je měli poučit o nebezpečí falešných kultů. Například biblický způsob uzdravení nastíněný v Jk 5,14-15 nesmí být zaměňován se vkládáním rukou na vyvážení životní energie.

Pastor není oprávněn vynášet vědecké soudy o efektivnosti konkrétní alternativní léčby. Je však třeba, aby upozornil na potřebu pečlivého zvážení potenciální lékařské péče. Kromě toho je pastor jedinečně kvalifikován k tomu, aby sloužil základním duchovním potřebám těch, kdo hledají duchovní odpovědi nebo citovou útěchu na pochybných místech. Modlím se, aby každý pastor mohl uchránit své stádo od duchovní škody převlečené za zdravotní péči tím, že obrátí srdce lidí k tomu Největšímu lékaři.

Christina M. H. Powell, Ph.D.,

vědecká lékařská pracovnice a duchovní Assemblies of God, která slouží v křesťanských sborech a na konferencích po celé zemi. Působí jako vědecký pracovník na Harvard Medical School a v Massachusettské všeobecné nemocnici. Je také zakladatelkou organizace Life Impact Ministries.

1452-1498

GIROLAMO SAVONAROLA

Napsal William P. Farley

PROROK Z FLORENCIE

Girolamo Savonarola (1452-1498) byl Janem Křtitelem vyslaným Bohem do předreformačního období. Zemřel 19 let před tím, než Martin Luther přibil na bránu wittenbergského kostela 95 tezí. Jeho službu můžeme přirovnat k polnici volající k pokání.

Tragické je, že se k němu nikdo nehlásí. Odvážně a důrazně napomenul papeže, volal po morální obnově v nejvyšších kruzích, a římská církev se jej tedy zřekla. Tak jako mnoho protestantů miloval Bibli a kázal z ní. Působil však ještě před reformací samou a nepochopil plně téma ospravedlnění na základě pouhé víry. A proto si s ním nevědíí rady ani protestantští historikové. Bůh však o něm věděl a to je podstatné. Byl prorokem obdarovaným velkou duchovní mocí, jedním z nejvýznačnějších duchovních vůdců v historii.

Jméno Savonarola bylo v 16. století běžné. Jeho úvaha nad 51. žalmem, kterou napsal v době, kdy byl mučen, se stala bestsellerem. Překonala v prodeji dílo Tomáše Kempenského Imitatio Christi (Následování Krista), což byla v té době nejprodávanější kniha v Evropě. Tato úvaha byla vydána ještě v roce 1958. Savonarolovy spisy ovlivnily Luthera a mnoho dalších velkých mužů. Michelangelo, jeden z jeho obdivovatelů, si do nejdelšího stáří připomínal jeho hlas. Kdo byl tento muž? A proč je důležitý i pro nás v současné době?

JMÉNO SAVONAROLA BYLO V 16. STOLETÍ BĚŽNÉ. JEHO ÚVAHA NAD 51. ŽALMEM, KTEROU NAPSAL V DOBĚ, KDY BYL MUČEN, SE STALA BESTSELLEREM.

JEHO NAROZENÍ A PŘÍPRAVA

Savonarola se narodil ve Ferraře v Itálii v roce 1452. Jeho zbožný otec ho vychovával ke kázni a úctě k Božím přikázáním. V době, kdy se Bibli nevěnovala náležitá pozornost a dokonce se jí opovrhovalo, ho otec učil, aby ji četl a miloval. Právě hluboká oddanost Písmu byla základem jeho duchovní autority.

Skrze četbu Božího slova rostla v Savonarolovi touha kázat. Dominikánský řád se kázání Božího slova věnoval, proto do něj vstoupil již v mladém věku. Jeho ústní projev byl strašný a vyučování bylo tak hrozné, že lidé odcházeli v jeho průběhu. Na začátku býval sál plný, na konci zbyla jen hrstka posluchačů. K dovršení zoufalství a zahanbení tohoto mladého muže jej jeho představený přeřadil do kláštera San Marco ve Florencii s tím, že tam může dělat cokoliv kromě kázání.

Renesance, intelektuální hnutí, které usilovalo o nahrazení zjeveného náboženství lidským rozumem, byla v plném rozkvětu a Florencie byla jejím hlavním městem. Město bylo stokou sexuální nemravnosti, politické korupce a bezbožnosti. Bohatství a moc vládnoucí rodiny Medicejských přitahovaly umělce, jakými byli Michelangelo, Leonardo da Vinci a Botticelli. A v tomto nemravném prostředí začal Savonarola svou službu.

PROMĚNA JEHO KÁZÁNÍ

Zklamán svým neúspěchem se Savanarola vzdal své touhy kázat. Dostal se totiž na pokraj svých možností. Toto pokoření však měl Bůh pod kontrolou. Savonarola netušil, že právě v tom okamžiku byl připraven, aby si jej Bůh použil.

V té době zahájil v zahradě kláštera sérii vyučování o knize Zjevení. On sám ani představení kláštera neměli velká očekávání. Bůh mu však v rámci svého záměru vlil novou sílu. Přiznal se k němu a účinek byl přímo elektrizující. Lidé začali

jeho vyučování hojně navštěvovat. Za několik týdnů zbývala jediná volná místa k sezení na zahradních zdech. Jeho kázání byla natolik oblíbená, že jej nadřízení přesunuli do Dómu, obrovské katedrály v centru Florencie.

Boží přítomnost přitahuje pozornost. Mladého mnicha si přicházely poslechnout tisíce lidí. Jeho poselství, stejně jako kázání jeho oblíbené biblické postavy Jana Křtitele, přinášelo výzvu k pokání a sebezapření. Tedy nic, co by člověka přirozeně přitahovalo. Při kázání vždy vycházel z textu Bible. Odvážně hlásal nutnost pokání a varoval obyvatele před nadcházejícím Božím soudem. Naléhal na florentské, aby své pokání potvrzovali spravedlivými skutky. Pouze přítomnost Boží moci může vysvětlit dopady Savonarolova působení. Jeden z jeho životopisců píše: „Katedrála už nebyla schopna pojmout to velké množství lidí z daleka i z blízkého okolí, které proudilo dovnitř a ven… Bylo nezbytné vztyčit dřevěné galerie podobné těm v amfiteátrech, aby se tam zástupy mohly vměstnat… Ani tato opatření však nestačila…. Byl to ohromující pohled, vidět jásající masy lidí přicházet na kázání s takovou radostí, jako by šlo o svatební hostinu.“[1]
Bettucio žil rozmařilým, nekřesťanským způsobem života. Jeho zkušenost hovoří za mnohé. Očitý svědek napsal: „Jakmile Savonarola vystoupil za kazatelnu, Bettucio se úplně změnil… nemohl od kazatele odtrhnout oči. Slova toho mnicha uchvátila jeho mysl, zasáhla jeho svědomí a on prohlásil: ‚Konečně jsem poznal, že jsem víc mrtvý než živý.‘[2] Bettucio vydal svůj život Kristu a nikdy víc se neohlédl zpět.

Lidé byli někdy natolik usvědčeni vědomím svých hříchů, že Savonarola musel počkat, až přestanou plakat, a teprve potom mohl pokračovat v kázání. Sám mnich byl při přepisování svých kázání alespoň desetkrát zasažen Boží mocí a přítomností natolik, že pro pláč nemohl v psaní pokračovat.

Renesanční historik Jacob Burckhardt poznamenává: „Nástroj, kterým Savonarola vládl Florencii a proměnil ji, byla výřečnost. Těch několik málo dochovaných zpráv z místa dění nám podává pouze částečný obraz. Navenek Savonarola neoplýval nějakými výjimečnými dovednostmi; hlas, přízvuk a řečnické umění představovaly spíše jeho slabší stránky… Jeho výřečnost vycházela z jeho impozantní osobnosti…. On sám svou výřečnost považoval za výsledek Božského osvícení.[3]

Bůh proměnil Florencii skrze kázání jednoho mnicha. Město skepse, pýchy a nemravnosti uvěřilo, činilo pokání a pokořilo se. Sytili hladové, s nadšením navštěvovali církev, očistili vládu od korupce a na ulicích zpívali duchovní písně. Je to jedna z pozoruhodných událostí v dějinách církve. Bůh skrze Savonarolu dokázal, že renesance a její ideje byly tváří v tvář Duchu svatému bezmocné.

BŮH NA SAVONAROLOVI UKÁZAL SVOU NESMÍRNOU MOC.

JEHO PRONÁSLEDOVÁNÍ

Když byl Savonarola ještě mladík, Bůh mu ukázal, že ve službě Kristu zemře násilnou smrtí. Papežem byl tehdy Alexandr VI., který měl - zcela ve stylu rodiny Borgiů – řadu milenek a nelegitimních dětí. Byl zámožný, smyslný a hrabivý.
Vliv Savonaroly rostl nejen ve Florencii, ale v celé Itálii a Evropě. Střet se zkažeností Borgiů se stával nevyhnutelným. Savonarola veřejně vyzval Alexandra k pokání z jeho nemravností a nazval ho dokonce „představitelem ďábla spíše než Boha“.
Malý mnich zašel příliš daleko. Alexandr využil ohromnou moc svého papežského úřadu, podrobil odvážného mnicha zinscenovanému procesu, třicet dní jej mučil a potom ho dal pověsit před velkým zástupem lidí na hlavním florentském náměstí. Savonarola procházel tímto utrpením velmi statečně a důstojně. Tehdejšímu církevnímu establishmentu se však podařilo uhasit planoucí světlo, které zářilo nejen v srdci Florencie, ale i celé Itálie.

JEHO VÝZNAM

Proč je Savonarola tak důležitý? Zaprvé byl předchůdcem reformace. Tento výraz nám připomíná další jména jako Viklef (1330-1384) a Hus (1371-1415). Stejně jako Jan Křtitel přišel Savonarola v duchu a moci Elijášově (L 1,17). Jeho služba volala Evropu k pokání a byla to příprava na nadcházející období reformace.

Zadruhé byly florentské události jedním z prvních probuzení v moderní historii. Deset let se Duch svatý hluboce dotýkal tohoto zkaženého a nemravného města a proměňoval je. Je to jedno z prvních zaznamenaných probuzení po událostech zapsaných v knize Skutků a stalo se předzvěstí mnoha podobných Božích působení poreformační doby.

Zatřetí Bůh skrze Savonarolu jasně ukázal svou obrovskou moc. Florencie byla středem a hlavním městem evropského mravního úpadku. Přesto během vrcholného období mnichova působení jeden pozorovatel město popsal slovy: „V kovárnách, pekárnách ani ve skladištích nebylo slyšet žádné nadávky. Čas od času se tržiště spontánně proměnilo v duchovní hudební festival pod širým nebem… Kněží měli tolik práce…že Savonarola pro ně žádal dvoutýdenní odpočinek od všech povinností… mniši byli totiž fyzicky vyčerpáni“. [4]

Když propadáte pocitům marnosti, vzpomeňte, že žádné město ani národ nedokážou odolat moci Ducha svatého. Očekávejte na Boha v pokání a ve víře. Naše situace není nikdy bezvýchodná. Sloužíme velkému, všemocnému Bohu. Totéž, co udělal ve Florencii patnáctého století, dokáže udělat i v New Yorku nebo v Los Angeles.

Savonarola byl hliněnou nádobou naplněnou Boží mocí. Ztělesňoval obojí – slabost a strach na straně jedné, projev stejné moci Ducha svatého, jaká byla tak příznačná pro službu apoštola Pavla na straně druhé (1K 2,1-5).

Začtvrté k nelibosti mnoha odborníků na dějiny umění Savonarolovo kázání značně ovlivnilo muže jako Michelangelo nebo Botticelli. Říká se, že Michelangelo namaloval výjev z posledního soudu v Sixtinské kapli pod vlivem vzpomínek na kázání Savonaroly. Botticelli byl natolik zasažen, že na několik let přestal malovat. A když se k malování vrátil, jeho malby měly duchovní náboj, který jim předtím chyběl. „Důležitý dopad na

mysl mladého umělce (Michelangela) musel mít Savonarola, jehož kázání tak hluboce ovlivnila samotného Botticelliho.
I v pokročilém věku si Michelangelo dál četl díla kazatele - mučedníka a připomínal si jeho hlas."[5]
Dokonce i nepřátelé Savonaroly neochotně přiznávají jeho vliv.

Nakonec, když Bůh chce způsobit změnu ve městě nebo národě, nechá povstat vůdce, nikoliv program, organizaci nebo výbor. Tímto způsobem jedná odjakživa. Proto nás Ježíš vyzývá: „Žeň je velká, dělníků málo. Proste proto Pána žně, ať vyšle dělníky na svou žeň!" (Mt 9, 37-38). Vytrvale se tedy modleme a očekávejme na Boží působení stejně jako Izajáš: „Jako když oheň spaluje suché roští a uvádí do varu vodu, tak dáš poznat svým protivníkům své jméno. Pronárody se budou před tebou chvět. Když jsi konal hrozné činy, jichž jsme se nenadáli, sestoupils, a hory se před tvou tváří potácely. Od věků se něco takového neslyšelo, k sluchu neproniklo, oko nespatřilo, že by jiný bůh, mimo tebe, učinil něco pro toho, kdo na něj čeká." (Iz 64, 1-3).

Podívejte se po dobré knize o Savonarolovi, byla jich vydána celá řada. Nebudete zklamáni. Osobně doporučuji *A Crown of Fire od Pierra Van Passena*.[6]

POZNÁMKY:

1. VAN PASSEN, P. A *Crown of Fire*. New York: Scribner, 1960, str. 173.
2. Tamtéž.
3. BURCHARDT, J. *The Civilization of the Renaissance in Italy.* New York: Modern, Library, 2002.
4. Tamtéž, str.191
5. HARTT, F. *History of Italian Renaissance Art.* Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall, 2003, str. 467.
6. U nás vyšlo např. CHLÍBEC, J., ČERNUŠÁK, T. *Savonarola a Florencie. Jeho působení a estetické názory.* Praha: Artefactum, 2008. ISBN 978-80-86890-17-3. 184 stran

autor článku: William P. Farley
je pastorem církve Grace Fellowship
(Spokane, Washington, USA).

SAVONAROLA byl prorok obdarovaný velkou duchovní mocí, jeden z nejvýznačnějších duchovních vůdců v historii.

+ NAHROMADĚNÁ VINA

ZASTÁNCI UČENÍ O GENERAČNÍM PROKLETÍ

VĚŘÍ, ŽE LIDÉ PŘEJÍMAJÍ OD SVÝCH PŘEDKŮ NEJEN HŘÍŠNOU PŘIROZENOST, ALE TAKÉ JEJICH **NAHROMADĚNÉ VINY.**

ÚVOD

Učení o generačním prokletí je v poslední době v letničních i charismatických kruzích poměrně oblíbené a někteří čelní představitelé těchto hnutí je dost propagují. Povaha závazné pravdy a správné interpretace Písma však nemůže být určována množstvím lidí, kteří učení zastávají, ani popularitou těch, kdo je propagují. Záležitosti víry (to, čemu věříme) a praxe (to, jak žijeme život víry) mohou být založeny pouze na správném pochopení Písma.

ZÁKLADY UČENÍ O GENERAČNÍM PROKLETÍ

Většina zastánců učení o generačním prokletí zakládá své argumenty na následujících pasážích z Ex 20,5-6; 34,6-7; Nu 14,18 a Dt 5,9-10. Všechny tyto texty obsahují větu: „Stíhám vinu otců na synech… do třetího i čtvrtého pokolení."

Zastánci tohoto učení vykládají zmíněné verše tak, že vina člověka se geneticky předává na jeho veškeré potomstvo. Lidé tedy dědí po svých předcích nejen hříšnou přirozenost (všeobecnou tendenci být ve vzpouře proti Bohu), ale přejímají také jejich nahromaděné viny. Výsledkem je, že Bůh je vnímá jako vinné nejen kvůli jejich vlastním hříchům, ale i kvůli hříchům jejich předků. Satan navíc může nadále uplatňovat právní nárok vůči křesťanům, kteří dostatečně nevyřešili problém svého generačního prokletí. Následky tohoto nevyřešeného problému se mohou objevovat v jejich životech v podobě stálého neúspěchu, sklonů k násilí, neplodnosti, rouhání, obezity, chudoby, nemoci, pocitů studu, stálého smutku, strachu a dokonce i fyzické smrti.

Zastánci generačního prokletí přivádějí své učení k dalšímu logickému kroku. Dospívají k závěru, že Ježíš sice prolil svou krev za hříchy jednotlivce, nicméně k odstranění vin předků je třeba učinit další úkon. Tím je uvolnění dotyčného ze zajetí plynoucího z hříchů jeho předků. Součástí tohoto postupu je obřad, při kterém se podává výčet hříchů předchozích generací až do čtvrtého pokolení, zástupně se vyznávají jejich hříchy, citují se doporučené modlitby a prohlášení a dochází k osobnímu prolomení předpokládaných prokletí.

VLASTNÍ PROHLÁŠENÍ

Jedna webová stránka věnovaná tématice generačního prokletí uvádí: „Boží království a království tmy se do důsledku řídí „zákonnými právy". Ježíš přišel potvrdit Starý zákon, nikoli zrušit Boží zákony… Celá rodina platí za hříchy, kterých se jejich předkové dopustili."

„Satan přichází před trůn a ohání se zákonným právem, aby mohl zaútočit na tvé tělo nebo finance. Pokud je jeho nárok platný, je mu to umožněno. Může proti tobě nebo tvé rodině postupovat na základě žádosti, kterou vznesl."

„Generační prokletí: Viděl jsem mnoho lidí, kteří nebyli uzdraveni ze svých nemocí, ačkoliv se za ně vylila tuna modliteb… a ačkoliv oni sami mají víru! Pastoři to nechápou, vinu přehazují na nemocného a obviňují jej z ‚nedostatku víry'. …Když jsem přijal učení o prolomení generačního prokletí… viděl jsem většinu z těchto lidí úplně vyléčených. Nemoc se nikdy nevrátila!!! Vyučování na toto téma vám ve sboru zabere dva týdny a vede lidi k modlitebnímu nasazení. Bůh dnes buduje armádu, která nese mocné pomazání k osvobození církve… ale církev musí mít v této oblasti poznání."[1]

Neil Anderson učí na základě veršů z Ex 20,4-5, že démoni přecházejí z generace na generaci a mají vliv na život křesťanů skrze generační prokletí. Aby křesťané mohli odstranit ze svého života démonské pevnosti, potřebují zjistit, jaké pevnosti to jsou, a projít vysvobozujícím obřadem, kdy tyto pevnosti rozbijí. U složitých případů je třeba asistence poradce, který má zvláštní znalosti ohledně démonických pevností. Provádí se speciální diagnostický test a je třeba opakovat slova jako: „Ruším všechny démonické vazby, které na mne přešly skrze mé předky."[2]

Derek Prince říká: „V našich životech mohou existovat síly, které mají svůj původ v předchozích generacích. V důsledku toho můžeme být konfrontováni s opakujícími se situacemi nebo vzorci chování, které nelze vysvětlit tím, co jsme v životě prožili nebo osobní zkušeností. Příčina nás může vrátit hodně zpátky v čase, dokonce i tisíce let.“[3] A pokračuje: „Většina křesťanů, kteří by se měli těšit z požehnání, ve skutečnosti žije pod prokletím… nechápou, na jakém základě mohou být osvobozeni.“[4]

Rebecca Brownová vysvětluje: „Já sama jsem si myslela, že démon nemůže v těle křesťana přebývat. Až do doby, kdy mě Bůh povolal do této služby.“[5] Dále pokračuje: „Ježíš nás očišťuje od našich hříchů… Ale musíme převzít moc a autoritu, kterou nyní máme v Kristu Ježíši a ‚očistit se od špíny‘ či démonů. Jakmile jsme přijali Krista, démoni se stali vetřelci a nemají právo v nás zůstat, pokud jim k tomu neposkytneme legální důvod skrze hřích a/nebo nevědomost.“[6] Jinde píše o dětech, které „zdědily démony od rodičů“, a poznamenává, že v takových případech radí, aby „poprosili Pána o přerušení této dědičné linie, a zbavili tak své děti tohoto zdroje démonů.“[7]

Teresa Castlemanová také poskytuje k vyhánění démonů z křesťanů podrobný návod: „Vystupujeme proti prokletí, kterému bylo dovoleno působit skrze generace prostřednictvím Rodinného ducha - lámeme okovy a přikazujeme ve jménu Ježíše, aby odešel. Vykazujeme ho na suchá místa a vyznáváme, že tomuto prokletí není dovoleno působit v dalších generacích. Jeho moc i vliv jsou navždy zlomeny.“[8]

Krok za krokem?

Zastánci generačního prokletí nabízejí postup k vysvobození krok za krokem.

Zastánci tohoto učení obvykle poskytují svým čtenářům komplikované diagnostické testy, seznamy hříchů a dokonce i přesná slova, která se mají použít během vysvobozujícího obřadu. Jedna webová stránka navrhuje: „Napište si podrobný seznam všech hříchů vašich rodinných příslušníků do čtvrté generace před vámi. Pokud rodinní příslušníci nadále hřeší i v současnosti, jejich hříchy by měly být vyznávány každý den… Je třeba vyznávat za celou rodinu. Poté, co jste vyznali všechny hříchy ze seznamu, zřekněte se jakýchkoliv nároků satana na váš život ve jménu Ježíše Krista… Pak uctívejte a chvalte Pána… Během dní, které budou následovat, vás Pán uvede do nové svobody.“[9]

Ukázkový příklad znění těchto modliteb lze nalézt na stejné webové stránce: „Nebeský Otče, ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, přicházím před tebe a pokorně vyznávám hřích (jméno dotyčného). Žádám o odpuštění tohoto hříchu pro sebe a všechny členy mé rodiny na obou stranách mé pokrevní linie do čtvrtého pokolení přede mnou. Uvolňuji drahou krev Ježíše na tento hřích, abych byl skrze ni očištěn od tohoto hříchu. Prosím, odpusť mi, Otče, abych mohl být propuštěn ze zajetí satana, který na mě mohl působit díky tomuto hříchu. Prosím tě o to ve jménu Ježíše.“[10]

Další modlitba doporučená křesťanům zní: „Ježíši, prosím tě, nejprve mi odpusť mé hříchy a očisti mě v každé oblasti, kde jsem dovolil satanu a zlým duchům vstoupit do mého života… Ruším v tuto chvíli všechny kletby a démonské vlivy, které mne měly zničit… Ruším všechno zlé, co bylo proti mně řečeno.“[11]

JAKÁ BY MĚLA BÝT NAŠE ODPOVĚĎ?

Prozkoumejme biblické texty, na kterých je učení založeno.

Při zkoumání biblických textů používaných k učení o generačním prokletí musíme nejprve vzít v úvahu kontext starověkého Blízkého východu. Mojžíš v Ex 20 a 34 mluvil k Božím dětem, které byly obklopeny pohanstvím. Pohané věřili, že ti, kdo se dopustili kultovních přestupků, zapomněli na narozeniny svých bohů, přinesli nevhodné oběti nebo slíbili věrnost jinému bohu výměnou za pomoc v některé specifické oblasti (déšť, plodnost, nebo válka), zemřou. (Všimněte si, že v pohanských náboženstvích se nikdy nejedná o věci doktríny nebo morálky.) Hlavní bůh, kterého dotyčný uctíval, v takových případech vynášel proti viníku i proti celé jeho rodině trest smrti, dokud nebyli úplně vyhlazeni.

Ve většině Pentateuchu se Mojžíš snaží uvádět věci na pravou míru. Pověrčivým Izraelitům vysvětluje, že jejich Bůh je jiný. Jde mu o poslušnost ze srdce, nikoliv o pouhé dodržování správných kultovních základů. Ti, jež se proti němu neustále proviňují, budou po zásluze potrestáni. Pokud navíc setrvávají ve vzpouře proti Bohu a jeho slovu, riskují, že tím negativně ovlivní jejich bezprostřední potomky - ne skrze předpokládanou kolektivní, biologicky přenosnou vinu, ale skrze špatný příklad při výchově (viz následující odstavec).

Za druhé musíme vzít v úvahu, o čem Mojžíš hovoří. Základem soudu, který měl dopadnout na děti, byly naučené formy chování, nikoli zděděná vina a s ní spojená kletba.

Důsledky (účinky) hříchu se nepřenášejí na potomky geneticky nebo na základě právního nároku. Negativní účinky hříchu se projevují naučenými vzorci chování. Výraz „do čtvrtého pokolení“ ukazuje, že pradědeček má vliv na svého syna, vnuka a pravnuka; a tento vliv trvá pouze tak dlouho, dokud je dotyčný naživu. Jeho schopnost přenášet své bezbožné způsoby na potomky končí okamžikem jeho smrti. I během jeho života se však mohou jeho potomci rozhodnout, zda budou následovat jeho převrácenou cestu nebo se obrátí k Pánu. Proto nejsme zodpovědní za hříchy našich předků, ani nejsme odsouzeni k tomu, abychom jejich hříchy opakovali. Neneseme tedy právní vinu ani nevlastníme geneticky dané sklony, o kterých zastánci generačního prokletí učí.

Za třetí musíme číst texty podporující učení o generačním prokletí v jejich celkovém kontextu. Četní odborníci na Starý zákon si všimli, že Boží soud dopadá pouze na příslušníky druhé, třetí a čtvrté generace těch, „kteří mě nenávidí“ (Ex 20,5; Dt 5,9, porovnej také Dt 7,10; 32,41[12]). Poznamenávají, že tato slova (která se nacházejí na konci pasáží citovaných zastánci generačního prokletí) se vztahují na ty, komu je tento rozsudek určen - na jedince, kteří vědomě následují své starší příklady ve vzpouře. Tato slova Písma vysvětlují, že Boží soud je určen těm, kdo přetrvávají ve vzpouře proti Bohu tím, že pokračují v hříších svých předků.

NEDOSTATEK BIBLICKÝCH DŮKAZŮ PRO UČENÍ O GENERAČNÍM PROKLETÍ

Slovní spojení generační prokletí se v Písmu nikde nevyskytuje. Tento ani jakýkoliv jiný podobný výraz nenajdeme ani v jednom ze Zákonů. To však samo o sobě k odmítnutí tohoto učení nestačí. Slovo Trojice také v Písmu není, přitom však přesně odráží učení Bible. Skutečnost, že výraz generační prokletí se v Písmu nenachází, by však měla hloubavým křesťanům napovědět, že je na místě určitá opatrnost. Rozhodující důkaz by měl vyplynout z celkového kontextu Písma.

Koncept generačního prokletí je Písmu cizí. Pokud vnímáme pasáže z Ex 20,5 a 34,6-7 a další v kontextu starověkého Blízkého východu a správně je interpretujeme, nenalezneme prostor pro tvrzení, že podporují učení o generačním prokletí.

Diagnostické testy, obřady a modlitby doporučované zastánci generačního prokletí nelze v Písmu nalézt. V Bibli, jež je naším jediným měřítkem pro věci víry a praxe, tyto postupy zmíněny nejsou. Pokud by generační prokletí bylo skutečností, Bůh by nám v Písmu zanechal příslušné instrukce o tom, jak tento problém vyřešit.

CELKOVÉ SVĚDECTVÍ PÍSMA

Předtím, než učiníme závěr ohledně jakékoliv otázky výkladu Bible, je vždy na místě zvážit všechny biblické důkazy. U všech témat platí, že bere-li se v úvahu celé Písmo, zbývá málo prostoru pro pochybnosti. Podívejme se znovu na slova Mojžíše, která se často používají na podporu učení o generačním prokletí. Stejný Mojžíš také napsal: „Nebudou usmrcováni otcové za syny a synové nebudou usmrcováni za otce, každý bude usmrcen pro vlastní hřích (Dt 24,16). Princip, že Písmo je inspirované a jeho jednotlivé pasáže si neodporují, spolu s prověřeným principem, že Písmo se vykládá Písmem, vyžaduje, abychom interpretovali Mojžíšova slova v Dt 5,9-10 ve světle Mojžíšova prohlášení z kapitoly 24.

2 Kr 14,6 a 2 Pa 25,4 jsou paralelní pasáže: „Ale syny vrahů neusmrtil, neboť je napsáno v knize Mojžíšova zákona, že Hospodin přikázal: ‚Nebudou usmrcováni otcové kvůli synům a synové nebudou usmrcováni kvůli otcům, nýbrž každý bude usmrcen za svůj hřích‘“ (2Kr 14,6). Tyto verše ukazují, že Mojžíšovo učení v Dt 24 bylo ve starověkém Izraeli chápáno a praktikováno jednoznačně.

V období proroků již Izraelité na Mojžíšova slova směřující k nápravě pohanského myšlení zapomněli. Proroci tak byli nuceni vystoupit proti stejné věci. Ezechiel během babylonského vyhnanství zaznamenává: „I stalo se ke mně slovo Hospodinovo: „Co si myslíte, když říkáte o izraelské zemi toto přísloví: ‚Otcové jedli nezralé hrozny a synům trnou zuby?‘ Jakože jsem živ, je výrok Panovníka Hospodina, toto přísloví se už nebude mezi vámi v Izraeli říkat. Hle, mně patří všechny duše; jak duše otcova, tak duše synova jsou mé. Zemře ta duše, která hřeší.“ (Ez 18,1-4).

A stejný prorok pokračuje: „Zplodí-li však syna, který uvidí všechny hříchy svého otce, jichž se dopouští, a ulekne se, nebude se jich dopouštět, nebude jíst na horách a pozvedat oči k hnusným modlám izraelského domu, nebude poskvrňovat ženu svého bližního, nebude nikoho utiskovat, neponechá si zástavu a nikoho nebude odírat, bude dávat hladovému svůj chléb a nahého přikrývat rouchem, neodtáhne svou ruku od utištěného, nevezme lichvu ani úrok, nýbrž bude jednat podle mých řádů a řídit se mými nařízeními, ten pro nepravost svého otce nezemře, jistě bude žít. Jeho otec, protože se dopouštěl útisku, odíral bratra a nekonal dobro mezi svým lidem, zemře pro svou nepravost. Vy však říkáte: ‚Proč nepyká syn za otcovu nepravost?‘ Bude-li syn jednat podle práva a spravedlnosti, dbát na všechna má nařízení a plnit je, jistě bude žít. Duše, která hřeší, ta umře; syn nebude pykat za nepravost otcovu a otec nebude pykat za nepravost synovu; spravedlnost zůstane na spravedlivém a zvůle zůstane na svévolníkovi.“ (Ez 18,14-20)
Jeremjáš, současník Ezechielův, mluvil k Židům v Jeruzalémě: „V oněch dnech už nebudou říkat: ‚Otcové jedli nezralé hrozny a synům trnou zuby,‘ nýbrž každý zemře pro vlastní nepravost. Každému, kdo jí nezralé hrozny, budou trnout zuby.“ (Jr 31,29-30).
Tyto pasáže jsou jasné. Ve skutečnosti zde jde o princip, kdy Písmo je vykládáno Písmem: obtížné pasáže by měly být vykládány ve světle jasnějších pasáží, jako jsou zmíněné texty Ezechiele a Jeremjáše.
Je dobré si uvědomit, že ne všichni Židé se v tu dobu pokoušeli svalovat na někoho vinu. Daniel v babylonském zajetí čelil stejným těžkostem, jako jeho současníci v Judsku a Babylonu. Měl však opačný postoj než oni. Daniel místo shazování vin na své předky, což dělali posluchači Jeremjáše a Ezechiela, přijal vlastní osobní odpovědnost a odpovědnost svých současníků za soud, který na ně padl. Napsal: „Modlil jsem se k Hospodinu, svému Bohu, a vyznával se mu slovy: „Ach, Panovníku, Bože veliký a hrozný, který dbáš na smlouvu a milosrdenství vůči těm, kteří tě milují a dodržují tvá přikázání! Zhřešili jsme a provinili se, jednali jsme svévolně, bouřili se a uchýlili od tvých přikázání a soudů. Na tvé straně, Panovníku, je spravedlnost, na nás je zjevná hanba až do tohoto dne; je na každém judském muži, na obyvatelích Jeruzaléma, na celém Izraeli, na blízkých i dalekých, ve všech zemích, do nichž jsi je rozehnal pro jejich zpronevěru, které se vůči tobě dopustili. Hospodine, na nás je zjevná hanba, na našich králích, na našich velmožích a na našich otcích, neboť jsme proti tobě zhřešili. Na Panovníku, našem Bohu, závisí slitování a odpuštění, neboť jsme se bouřili proti němu“ (Da 9,4-5,7-9). V Danielově modlitbě není žádná zmínka o tom, že by jejich exil byl zapříčiněn hříchy otců. Je to ohromující, zvláště když víme, že Daniel si byl vědom skutečnosti, že Bůh po celé generace posílal proroky, aby varoval Izraelce, že na ně přijde soud, pokud nebudou činit pokání.

Židé v Ježíšově době na ony korekce pohanského myšlení vyjádřené Mojžíšem a Proroky znovu zapomněli. Ježíš řešil stejná témata. V J 9,1-3 čteme: „Cestou uviděl člověka, který byl od narození slepý. Jeho učedníci se ho zeptali: „Mistře, kdo se prohřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?“ Ježíš odpověděl: „Nezhřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží.“ Zatímco učedníci setrvávali v zajetí starého pohanského světonázoru, kde se vina za hřích mohla dědit, Ježíš měl v úmyslu zdůraznit slávu a milost Boží.

Ježíš také řekl: „Jdi a už nehřeš“ (J 8,11). Tato slova naznačují, že Boží odpuštění je dostatečné k dosažení takového stupně duchovní proměny, který může způsobit změnu života. Ježíš věřil, že žena, které právě odpustil, měla svobodu se rozhodnout, zda zůstane v hříchu, nebo se od něho odvrátí. Není zde zmínka o potřebě další modlitby, obřadu či nějakého vyznání nutného k doplnění Boží milostivé nabídky odpuštění.

Pavlova slova „Bůh odplatí každému podle jeho skutků“ (Ř 2,6) a „Všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží… Každý z nás tedy sám za sebe vydá počet Bohu.“ (Ř 14,10-12) jednoznačně potvrzují, že v Novém zákoně je důraz kladen na individuální odpovědnost. Tyto pasáže by měly být vnímány tak, že odrážejí jednotné učení Písma začínající Mojžíšem (Dt 24,16), pokračující v prorocích (Jr 31,29-30, Ez 18,1-4,14-16,18-20, Da 9,4-5,7-9) a vrcholící v Ježíšově učení (J 8,11 a J 9,1-3).

Mojžíš se snažil napravit pohanské myšlení své doby, ale v době proroků se lidé znovu vraceli zpět ke svým pohanským způsobům. Proroci se také snažili o nápravu, ale Ježíšova doba zastihla lidi opět v jejich pohanském myšlenkovém světě.

Dnešní církev má svědectví Mojžíše, proroků, Ježíše i apoštolů spolu s Novým zákonem, plností Ducha a dary Ducha - včetně daru rozlišování duchů - a přesto se jisté procento letničních i charismatiků nechalo lapit do sítě pohanství.

Protože jsme nenaslouchali Ježíši ani neprozkoumali celé Písmo, opět jsme propadli magickému vnímání Božích věcí. V tomto vnímání má Boží dokonalá oběť omezenou moc a dopad a musí být doplněna našimi vlastními exorcistickými formulemi a lidským úsilím. Ve skutečnosti pokud si do Googlu zadáte frázi „generační prokletí“, zjistíte, že toto učení je ještě populárnější v psychologickém a okultním světě než v křesťanství. Přinejmenším podivná spojitost. Tím se nabízí otázka: Kdo koho následuje?

DOSTATEČNOST KŘÍŽE

Církev 21. století musí zdůrazňovat nezpochybnitelnou dostatečnost Ježíšovy oběti stejně, jako to dělala první církev. Pavel, aniž by se obával nesouhlasu, prohlásil: „Když jste ještě byli mrtvi ve svých vinách a duchovně neobřezáni, probudil nás k životu spolu s ním a všechny viny nám odpustil. Vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám, a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. Tak odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu [je tu odkaz na římskou podívanou, kdy vítězní císaři a generálové předváděli válečnou kořist a poražené vězně v ulicích Říma, aby demonstrovali před občany a nepřáteli moc jejich impéria] a slavil nad nimi vítězství.“ (Ko 2,13-15)
Pavlova slova jasně ukazují, že nezáleží na tom, jak velký byl náš hřích, protože ten byl dokonale vymazán Ježíšovou zástupnou smrtí. Pavel dále tvrdí, že panstva a moci, které nás držely v otroctví hříchu, byly nejen poraženy a odzbrojeny, nýbrž byly také v tomto procesu zcela pokořeny. Smrt Ježíše dokonala jak odpuštění hříchů, tak vysvobození z démonického útlaku a držení v životech všech, kdo si tuto oběť přivlastnili.

Skladatel Horatio Spafford to zakusil osobně a ve své písni, *„Když nebeský duši mou proniká mír“* dokonce navázal na metaforu, kterou Pavel použil při psaní dopisu Koloským:

ON PŘETĚŽKÉ HŘÍCHŮ MÝCH BŘEMENO SŇAL,
TÉŽ SYN, DĚDIC BOŽÍ JSEM ZVÁN,
TO PRÁVO MI JEŽÍŠ MŮJ Z MILOSTI DAL,
Ó JAK JE LASKAVÝ TEN MŮJ PÁN.

Podobně vyjádřil Charles Wesley v *„Kéž tisíc jazyků Ti zpívá“* stejnou myšlenku jako apoštol před dvěma tisíci lety:

JEŽÍŠ! TO JMÉNO OBAVY SNÍMÁ,
NAŠE BOLESTI HOJÍ;
JAK HUDBA V UŠÍCH HŘÍŠNÍKA,
JE ŽIVOT, POKOJ, ZDRAVÍ.
ON LÁME MOC HŘÍCHU, VŽDYŤ NAVŽDY JI ZRUŠIL,
ON VĚZNĚ NA SVOBODU PROPOUŠTÍ;
JEHO KREV I NEJVĚTŠÍ ŠPÍNU OČISTÍ,
JEHO KREV PŘINESLA MILOST I MNĚ.

ZÁVĚR

Takže co říci na závěr? Jestliže Ježíš řekl: „Když vás Syn osvobodí, budete skutečně svobodni“ (J 8,36), myslel to vážně!

W.E. Nunnally, Ph.D., profesor dějin raného judaismu a počátků křesťanství, Evangel University, Springfield, Missouri, USA.

W.E. Nunnally, Springfield, Missouri, USA

JAKÉ POUČENÍ SI MŮŽEME ODNÉST?

(1)

Písmo je jedinou důvěryhodnou lampou pro naše nohy a světlem pro naši cestu.

(2)

Lidské smýšlení nás může zavést jedině zpět do otroctví, například do otroctví strachu. Hledejme raději úplnou Boží radu zjevenou v Písmu než nejnovější teologické trendy.

(3)

Padlý člověk vždycky hledá rychlá řešení. Většina problémů označovaných jako generační prokletí se nedá řešit vymítáním nebo rozvazováním. Problémy s chováním je třeba řešit skrze proces učednictví. Musíme na sebe denně brát svůj kříž, vnímat se jako ti, kdo jsou mrtvi hříchu, ale živi Bohu v Kristu Ježíši, přivádět svá těla k poslušnosti a své myšlenky do poddanosti Kristu a obnovovat svou mysl Božím slovem. Pokud se budeme snažit naše charakterové nedostatky řešit exorcismem, zažijeme bolestné zklamání. Probudíme se totiž do nového rána a zjistíme, že naše nedostatky jsou stále s námi. Ježíš nás nepovolal ke zkrácené verzi křesťanství. Povolal nás k učednictví – ke každodennímu následování Mistra, k podřizování se jemu jako Pánu a k tomu, abychom se od něj učili a dorůstali do jeho podoby.

(4)

Můžeme si uvědomit, že Kristova krev je dostatečná a je v ní moc.

(5)

Učení o generačním prokletí obrátilo naši pozornost k Bibli a znovu jsme si mohli připomenout její poselství. Uvědomili jsme si, že naše konání má důsledky a naše životy značně ovlivňují i životy našich dětí, ať už v dobrém nebo ve zlém. Mimochodem život některých věřících připomíná slova biblického textu „Zaseli vítr, sklidí bouři“ (Oz 8,7). Mnoho lidí v našich sborech potřebuje prožít skutečné biblické pokání, proměnu a zmocnění, aby mohli žít příkladný život, ke kterému nás Bůh volá.

Poznámky:

[1] http://www.hometown.aol.com/godswaitn/genealgy/index.html

[2] WAGNER, C. P ., PENNOYER, D. *Wrestling With Dark Angels: Toward a Deeper Understanding of the Supernatural Forces in Spiritual Warfare.* Ventura Calif.: Regal Books, 1990, str. 125 – 159.

[3] PRINCE, D. *Blessing or Curse: You can Choose.* Grand Rapids: BAker, 1990, 32, 33; srovnej str. 17-20, ze kterých vyplývá, že autor svá slova vztahuje na křesťany.

[4] Tamtéž, str. 38

[5] BROWN, r. *Prepare for War.* Chino, Calif.: Chick Publications, 1987, str. 106

[6] Tamtéž, str. 109

[7] Tamtéž, str. 294-295

[8] CASTLEMAN, T. *In Bronswille Assembly of God Deliverance Manual.* Pensacola: Bronswille Assembly of God, 1996-97, str. 25

[9] http://www.yourgoingtohell.com/curse.html

[10] Tamtéž, [11] Tamtéž

[12] Viz například: KAISER, W. *Hard Sayings of the Bible* (Downers Grove, Ill,: InterVarsity Press, 1996, str. 178; GEISLER, N., HOWE, T. *When Cristics Ask: A Popular Handbook on Bible Difficulties.* Wheaton, Ill.: Victor Press, 1992, str. 285-6; GLEASON, L.A. *New International Encyclopedia of Bible Difficulties.* Grand Rapids Zondervan, 1982, str. 152-3.

Vydává: Apoštolská církev ve spolupráci s nakladatelstvím LIFE PUBLISHERS
Copyright 2010 General Council of Assemblies of God in Life Publishers International

Všechny biblické citáty jsou převzaty, není-li uvedeno jinak,
z Českého ekumenického překladu
(vydání z roku 2001).